

Verksamhetsplan 2020-2022

Budget 2020

Budgetförord. Budget 2020 med plan för 2021-2022.

Österåkers kommuns ekonomi präglas av långsiktighet, måttfullhet och god ekonomisk hushållning, vilket har placerat oss bland kommunsveriges bästa ekonomier. Vi har kontroll på skattebetalarnas pengar samtidigt som vi erbjuder en god kvalitet i våra kärnverksamheter. Vi har en pensionsskuld i balans, vilket få andra kommuner har och vi har fonderade medel att ta till om en djup lågkonjunktur skulle slå till. Vi har möjlighet att genomföra avvägda satsningar utan effektiviseringskrav där andra nu måste skära. Vi förbättrar fortsatt kvaliteten.

Det finns dock flera tecken på att den svenska konjunkturen håller på att mattas av och tillväxten sjunker. Som alla kommuner är även vi beroende av skatteintäkter. Sveriges ekonomi återspeglas delvis även i vår egen. Dock har kloka prioriteringar och ansvarsfullhet präglat alliansens budgetarbete, oavsett konjunkturläge, vilket lett till att vår kommun inte är lika sårbar inför konjunkturmässiga svängningar.

Kommunen arbetar med projektet ”Sveriges kvalitetskommun 2021”. Sveriges kvalitetskommun är en utmärkelse som delas ut till den kommun som lyckats bäst med att utveckla demokrati, service, arbetsgivarpolitik och samhällsbyggande, samt leverera tjänster med hög kvalitet. För Österåker kommun har arbetet med Sveriges kvalitetskommun inneburit en möjlighet att fokusera på kvalitetsarbetet och skapa forum för att utveckla arbetet över förvaltnings- och enhetsgränserna.

Förra året ökade invånarantalet med 701 personer. Per den sista augusti 2019 var vi 45 277 österåkersbor. För budget- och planperioden 2020-2022 prognosticeras invånarantalet öka med 600-700 personer per år. Österåker har en fortsatt jämförelsevis låg medelålder på 40,3 år. Entreprenörsandan och företagandet är mycket högt. Arbetslösheten är bland de lägsta i landet.

I Alliansens i Österåker budget för 2020 med plan för 2021-22 tillförs verksamheterna ca 80 miljoner mer än i föregående års budget, varav ca 46,5 miljoner tillförs förskola, skola och gymnasium och 25 miljoner tillförs vård och omsorg

För perioden 2020-2022 planeras investeringar på ca 340 miljoner kronor. Investeringsvolymen kommer att finansieras med egna medel. Tack vare god ekonomisk hushållning behöver ingen upplåning ske under perioden.

Alliansöverenskommelsen anger att kommunens utdebitering ska hållas så låg som möjligt. Kommunens skattesats bibehålls på 17:10 per intjänad hundralapp för år 2020. 2019 har Österåker haft den lägsta kommunala skattesatsen i landet. Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,0 procent i snitt under mandatperioden. Budgetförslaget för 2020 har byggts på en kostnadsutveckling om ca 3 procent jämfört med budget 2019. Minst 50 procent av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 procent via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel. Mellanskillnaden för 2020-2022 kan hanteras via egna medel.

Alliansen i Österåker tar det ansvar som krävs av förtroendevalda när andras pengar ska hanteras. De satsningar som görs är avvägda, långsiktigt hållbara och ansvarsfulla. Fortsatt god ekonomisk hushållning ska gälla och åtgärder vidtas vid eventuell negativ avvikelse. Det är skattebetalarnas pengar vi har ansvaret att förvalta och det ska göras på bästa sätt.

Satsningar och investeringar

De satsningar alliansen gör syftar till kvalitetshöjningar inom viktiga områden och är utöver pris-, löne- och volymförändringar.

Nästan två tredjedelar av de totala satsningarna – 46,5 miljoner kronor – är riktade till förskola, skola och gymnasium. Kommunen har valt att prioritera extra satsningar inom förskole- och skolverksamhet. En särskild lågstadiesatsning görs genom en höjning av pengarna för förskoleklass samt årskurs 1–3 med 3,7 % respektive 3,3 %.

Pedagogcentrum förstärks med 3 Mkr. Syftet är att fortsätta att utveckla och stärka verksamheten, samt att möjliggöra implementeringen av modellen ”Att möta olikheter”.

För- och grundskolenämnden får, i och med införandet av den nya läroplanen Lpfö18, i uppdrag att utveckla en fortbildning i syfte att förstärka kompetensen kring undervisning i förskolan, särskilt riktad till utförare av pedagogisk omsorg. Man får vidare i uppdrag att inrätta ett sökbart bidrag för förskolor och skolor för inköp av hjälpmedel för anpassning av undervisning.

Vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att utreda hur organiserad fysisk aktivitet kan utökas i de dagliga verksamheterna som ligger inom LSS.

Kultur och fritidsnämnden ges bland annat i uppdrag att utreda kostnaden för ett nytt tak på den kulturhistoriskt mycket viktiga Biskopstuna-borgen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att utreda kostnaden för att ta bort handläggningsavgiften av anmälan om kompostering av avfall.

Utgifter för investeringar för 2020 budgeteras till 130 miljoner kronor.

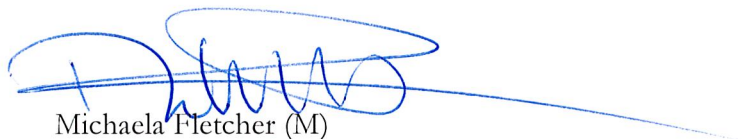
Den kommunala skattesatsen föreslås oförändrad för 2020 (17:10:- per intjänad hundralapp). Under 2019 har Österåker haft Sveriges lägsta kommunalskatt.

Sammanfattning

Vårt ekonomiska läge i Österåkers kommun är fortsatt stabilt och verksamheterna levererar hög kvalitet. Budgeten för 2020 med plan för 2021–22 innehåller kvalitetshöjande satsningar, där framförallt skolan, vården, omsorgen och kultur och fritid prioriterats. Detta i kombination med att individens frihet värnas genom en fortsatt låg skattesats.

Med dessa ord lämnar jag med stolthet över denna budget för antagande.

Österåker 2019-10-21

Michaela Fletcher (M)
Kommunstyrelsens ordförande

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BUDGETFÖRORD	1
ÖSTERÅKERS KOMMUNS BUDGET 2020, PLAN 2021–2022	5
1. VISION, MÅL OCH STYRNING	5
1.1 VISION 2040	5
1.2 KOMMUNFULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL	6
1.3 LÅNGSIKTIG EKONOMISK PLANERING	9
1.4 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH FINANSIELLA MÅL	9
1.5 PROGRAM FÖR UPPFÖLJNING OCH INSYN AV VERKSAMHET	10
1.6 INTERNKONTROLLPLAN	11
1.7 SVERIGES KVALITETSKOMMUN OCH FOKUSOMRÅDEN FÖR VERKSAMHETSUTVECKLING	11
2. BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2020–2022	15
2.1 OMVÄRLDSFAKTORER	15
2.2 LOKALA FÖRUTSÄTTNINGAR.....	18
2.3 DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGAR.....	22
2.4 NYA REGLER OCH LAGAR	25
3. KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PERIODEN 2020–2022	28
3.1 EKONOMISK UTVECKLING	28
3.2 SKATTESATS	29
3.3 SKATTEINTÄKTER OCH STATSBI DRAG	30
3.4 PRISUTVECKLING OCH PERSONALOMKOSTNADER	30
3.5 PENSIONS KOSTNADER	31
3.6 PENGNIVÅER	33
3.7 RIKTADE STADSBI DRAG	33
3.8 MAXTAXAN INOM BARNOMSORG	34
4. VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER OCH RAMAR	34
4.1 VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER.....	34
4.2 DRIFTBUDGET.....	35
4.3 INVESTERINGSBUDGET.....	36
5. FINANSIELLA INTÄKTER/KOSTNADER	38
6. LIKVIDITET OCH FINANSIERING AV INVESTERINGSBEHOV	38
7. AVSTÄMNING MOT FINANSIELLA MÅL	39
8. BALANSKRAV	40
9. KÄNSLIGHETSANALYS	40
10. KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET	41
11. RESULTATBUDGET	42
12. FINANSIERINGSANALYS	43
13. BALANSBUDGET	44
14. NÄMNDERNAS UPPDRAG OCH BUDGET	45
14.1 KOMMUNFULLMÄKTIGE.....	45
14.2 KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN	46

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

14.3 FÖR- OCH GRUNDSKOLENÄMND	48
14.4 GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN.....	51
14.5 VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN.....	53
14.6 SOCIALNÄMNDEN.....	56
14.7 BYGGNADSNÄMNDEN	59
14.8 MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	60
14.9 TEKNISK NÄMND	62
14.10 KOMMUNSTYRELSEN.....	66

Österåkers kommuns budget 2020, plan 2021–2022

1. Vision, mål och styrning

1.1 Vision 2040

Österåkers vision ska genomsyra allt som görs i kommunen och varje beslut som fattas. Under 2019 har ett arbete pågått med att jobba fram en ny vision - Vision 2040. Avstamp har tagits i den medborgardialog som legat till grund för arbetet med *Stad, skärgård och landsbygd – Översiktsplan för Österåkers kommun 2040*.

Kommunens nya vision lyder:

**Med kvalitet, trygghet och valfrihet i fokus,
skapar vi en hållbar framtid.
Österåker - möjligheternas skärgårdskommun**

Möjligheternas skärgårdskommun - I Österåker lever alla delar av kommunen. Här finns det trivsamma småstadslivet med sitt rika utbud, en grönskande och livfull landsbygd och vår vackra skärgård som är tillgänglig för såväl kommuninvånare som besökare. I Österåker lever du ett gott vardagsliv med närhet till det mesta som behövs. Här finns goda utbildningsmöjligheter, ett aktivt näringsliv, gott serviceutbud och många lokala arbetsplatser. På fritiden finns många aktiviteter att ägna sig åt inom idrott, kultur och friluftsliv. Här finns möjlighet till rekreation och aktivitet på hav och land. I Österåker kan du gå genom livets alla faser och genom egna val skapa en tillvaro som passar dig.

Österåker präglas av idériakedom och delaktighet. Både medarbetare och invånare är medskapare av vår framtidskommun och tillsammans bidrar vi till en gemenskap och positiv utveckling för kommunens bästa.

I visionen lyfts fyra strategiska områden fram:

Kvalitet - Österåker står för hög kvalitet i all service och verksamhet som finansieras med kommunala medel. Verksamheten präglas av tillit och öppenhet. Invånaren står i fokus och arbetet syftar till ständiga förbättringar.

Trygghet - Österåker är en trygg kommun att leva och verka i, liksom att besöka. Här kan människor mötas, känna sig hemma och finna lugn. Trygghetskapande åtgärder kombineras med långsiktiga och främjande insatser som ger resultat. Här finns trygghet genom hela livet.

Valfrihet - Österåker erbjuder ett brett utbud och stor valfrihet. Med stor mångfald inom välfärdstjänster, näringsliv, kultur- och föreningsliv, så väl som god variation av naturtyper och bostadsmiljöer, finns många möjligheter att välja hur livet ska se ut.

Hållbar framtid - Österåker använder gemensamma resurser på ett sådant sätt att framtida generationers framtidsutsikter inte äventyras. Det handlar såväl om ekologi som om en ansvarsfull social och ekonomisk utveckling. Österåker har ett offensivt och innovativt förhållningssätt till hållbarhet och ger kommunens invånare förutsättningar att göra kloka val.

Ett arbete med implementering av visionen både i tjänstemannaorganisationen och hos kommuninvånarna kommer att påbörjas under våren 2020.

1.2 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Visionen tydliggörs bland annat genom Kommunfullmäktiges inriktningsmål och nämndernas resultatmål och indikatorer. Österåkers kommun arbetar efter en mål- och resultatstyrningsmodell, som utgör styrmodell för nämnderna avseende planering, uppföljning, analys och åtgärder. Som en del av styrmodellen tar respektive nämnd fram resultatmål, resultatindikatorer och mätmetod utifrån Kommunfullmäktiges inriktningsmål och indikatorer.

Kommunfullmäktige har fastslagit sju inriktningsmål med ett antal resultatindikatorer som anger förväntad riktning på lång sikt:

Mål 1: Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service

Österåker har ambitionen att erbjuda service av hög kvalitet och ett gott bemötande i alla verksamheter, från första kontakten i det nyöppnade servicecentret i kommunhuset, till bemötandet, utbudet och tillgängligheten i idrottshallar, på kulturarrangemang och på biblioteken. Det ska gå lätt och snabbt att få kontakt med kommunen och svar på de frågor eller hjälp med de ärenden man har. Kundnöjdheten i kontakten med Österåkers kommun ska vara hög. Den årliga servicemätningen (KKiK), som bedömer servicegraden vid invånarnas kontakt via telefon och mail med kommunen, hjälper förvaltningarna att utveckla och förbättra kvaliteten på servicen.

Införandet av lättillgängliga kanaler i kommunikationen med kommunen och e-tjänster ska förenkla kontakten med kommunen.

- Indikator: Nöjdhetsindex (NKI) i SKL:s Löpande insikt (Stockholm Business Alliance)

Mål 2: Österåker ska ha en ekonomi i balans

Det andra inriktningsmålet är att Österåker ska ha en ekonomi i balans. En god ekonomi är en förutsättning för att kunna bedriva en bra och kvalitativ verksamhet. Målet för samtliga nämnder är därför att inte ha någon negativ avvikelse från fastställd budget. Vid en sådan avvikelse ska en analys och åtgärdsplan upprättas. Det finns ett antal finansiella mål som är viktiga för kommunen i dess arbete för en god ekonomisk hushållning (se punkt 1.4).

- Indikator: Fortsatt god ekonomisk hushållning och fastställd åtgärdsplan vid eventuell negativ avvikelse.

Mål 3: Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet

Österåker ska erbjuda en hög kvalitet i förskola och skola, där barn och elever utmanas, utvecklas och lär. Goda studieresultat och upplevd nöjdhet, trygghet och delaktighet, både för barn, elever och vårdnadshavare är viktigt för kommunen. Det ska finnas goda förutsättningar för barn och elever att lära, för pedagoger att undervisa och för rektorer att verka som pedagogiska ledare. En av de viktigaste förutsättningarna för barn och elevers lärande är pedagogerna, så behörig personal både i förskolan och i skolan är ett prioriterat område som kommunen satsar på, bland annat genom att starta en uppdragsutbildning för förskollärare, införandet av förste förskollärartjänster på förskolan, samt lärarlönelyftet.

- Indikatorer:
 - Andel elever med behörighet till gymnasiet
 - Lärarnas behörighet
 - Minst godkänd i alla ämnen
 - Föräldrarnas nöjdhet inom förskoleverksamhet

Mål 4: Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Österåker vill erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning. Brukarna av dessa verksamheter ska uppleva nöjdhet och en hög kvalitet.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Den fysiska miljön i verksamheterna är viktig, liksom personalen som arbetar med brukare och anhöriga. Det är viktigt att de har rätt kunskaper för att kunna möta brukarna och de anhöriga på bästa sätt. Fortbildning och kompetensutveckling om funktionsvariation och tillgänglighet för handläggare och personal, men även föreningslivet är exempel på insatser som kommunen erbjuder. Kommunen samverkar med andra instanser, så som Region Stockholm, i syfte att öka livskvaliteten för brukarna.

- Indikatorer: NKI hemtjänst
NKI äldreboende
Brukarundersökningar inom LSS

Mål 5: Österåker ska ha en trygg miljö

Invånare, medarbetare och brukare ska känna sig trygga i Österåkers kommun. Inriktningsmålet ”Österåker ska ha en trygg miljö” spannar över många områden i kommunens verksamhet, från barn och unga i förskola, skola och föreningsliv, till trygghet för äldre och personer med funktionsvariation som är mottagare av insatser. Även trygghet på fritiden, i offentliga miljöer och säkerhet i trafiken är områden som kommunen arbetar systematiskt med.

- Indikatorer: Trygghetsfrågor i undersökningar
Trygghetsindex för unga

Mål 6: Österåker ska utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Inriktningsmålet om ett långsiktigt hållbart samhälle utgör utgångspunkt för det arbete som leder fram till kommunens miljömålsdokument *Österåkers kommuns miljömål 2016–2019*. Hållbarhet är ett brett begrepp som inbegriper ekologi, såväl som social och ekonomisk utveckling. Arbetet med ett nytt hållbarhetsramverk kommer att påbörjas under 2020. Exempel på arbete som prioriteras av nämnderna under rubriken hållbarhet är att minska utsläpp och matsvinn, samt erbjuda ett varierat utbud av grönska- och naturområden.

Mål 7: Österåker ska ha en stark och balanserad tillväxt. Tillväxten ska vara ekologisk, socialt och ekonomiskt hållbar

Österåker växer. Kommunen vill skapa förutsättningar för en stark befolkningsutveckling och tillväxt genom samordnad planering av bostäder, infrastruktur, omsorg, arbetsplatser, handel,

utbildning och fritid. I Österåker arbetar därför förvaltningarna tillsammans kring de strategiska planer och dokument som pekar ut riktningen för utbyggnad av Österåker.

- Indikatorer: Antal nya bostäder
 Nya arbetsplatser

1.3 Långsiktig ekonomisk planering

I kommunens planerings- och styrprocess ingår att ta fram en tioårsprognos för varje mandatperiod. Syftet är att skapa ett underlag, som beskriver den långsiktiga ekonomiska utvecklingen i kommunen.

Långsiktig ekonomisk planering för åren 2016–2026 har upprättats och informerats i Kommunfullmäktige (KF § 4:5 2016-05-23). Prognosen bygger på kommunens totala intäkter och kostnader med hänsyn till befolkningsutveckling, bostadsbyggande samt omvärldsfaktorer. Den långsiktiga strategiska planeringen ligger till grund för ett politiskt ställningstagande inför budget- och verksamhetsplan, i detta fall åren 2020–2022. Planen kommer att uppdateras under 2020.

En god ekonomi är en förutsättning för att kunna förverkliga den politiska visionen. Det innebär att kommunen bygger upp en god ekonomisk hushållning för att kunna möta oförutsedda konjunktursvängningar och demografiska förändringar.

Enligt kommunallagen ska det i budgeten för verksamheten och ekonomin anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta kräver en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål, samt bra uppföljningssystem. Förvaltningsberättelsen i delårsbokslutet och bokslutet ska utvärdera om resultatet är förenligt med de mål som Kommunfullmäktige har beslutat om.

I enlighet med kriterierna för god ekonomisk hushållning har kommunen infört en modell för målstyrning.

1.4 God ekonomisk hushållning och finansiella mål

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv innebär att kommunens invånare får ut så mycket som möjligt för sina skattemedel, och utifrån ett finansiellt perspektiv innebär det att morgondagens kommuninvånare kan försäkras samma servicenivå som dagens kommuninvånare utan att skattenivån höjs. För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett

finansiellt perspektiv krävs att finansiella mål sätts, som i sin tur ska stödja kommunens verksamhetsplan. De övergripande finansiella målen har inför budget 2020 och plan 2021–22 utvecklats enligt nedan:

- Nettokostnadsandelen ska högst motsvara 99 % av skatt och bidrag som utgiftstak
- Kommunens utdebitering hålls så låg som möjlig under 2020–2022. För 2020 är den 17,10
- Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3 % i snitt under mandatperioden
- Minst 50 % av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 % via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel
- Årets resultat som överstiger 2 % av eget kapital ska reserveras för resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital

Kommunen har med stöd av finansiella mål och god ordning på ekonomin haft starka resultat under de senaste åren. Totalt har 699 Mkr reserverats för pensionsskulden på ansvarsförbindelsen. Detta motsvarar hela pensionsskulden avseende före 1998. Soliditeten uppgår till cirka 51 procent exklusive pensionsskuld före 1998 (inklusive ansvarsförbindelse cirka 23 procent) vid bokslutet 2018. Österåkers kommun har reserverat cirka 180 Mkr inom RUR (resultatutjämningsreserv) för att använda i sämre tider till följd av exempelvis en lågkonjunktur.

1.5 Program för uppföljning och insyn av verksamhet

I enlighet med kommunens ”Program för uppföljning och insyn” av verksamhet som utförs av privata utförare på uppdrag av Österåkers kommun ska alla utförare resultat mätas och analyseras för att ge förutsättningar för en ständig utveckling. Det åligger kommunen att minst en gång per mandatperiod upprätta ett program för uppföljning och insyn av de utförare som på kommunens uppdrag, utför en kommunal angelägenhet enligt 3 kap. 16§ i Kommunallagen. Lagstiftningens mål är att:

- Förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare
- Öka allmänhetens insyn i privata utförare verksamhet
- Stimulera till ett strategiskt förhållningssätt när privata utförare anlitas

Ett program för uppföljning och insyn har hanterats av Kommunfullmäktige § 4:19 (2015-06-15). Ett nytt program planeras upprättas under 2020.

I programmet anges att uppföljningen ska omfatta samtliga utförare vilket innebär att den kommunala egenregiverksamheten även omfattas. Respektive nämnd ska redovisa resultatet och

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

analysen av uppföljningen i delårsbokslut och verksamhetsberättelse samt göra det tillgänglig för kommuninvånarna.

1.6 Internkontrollplan

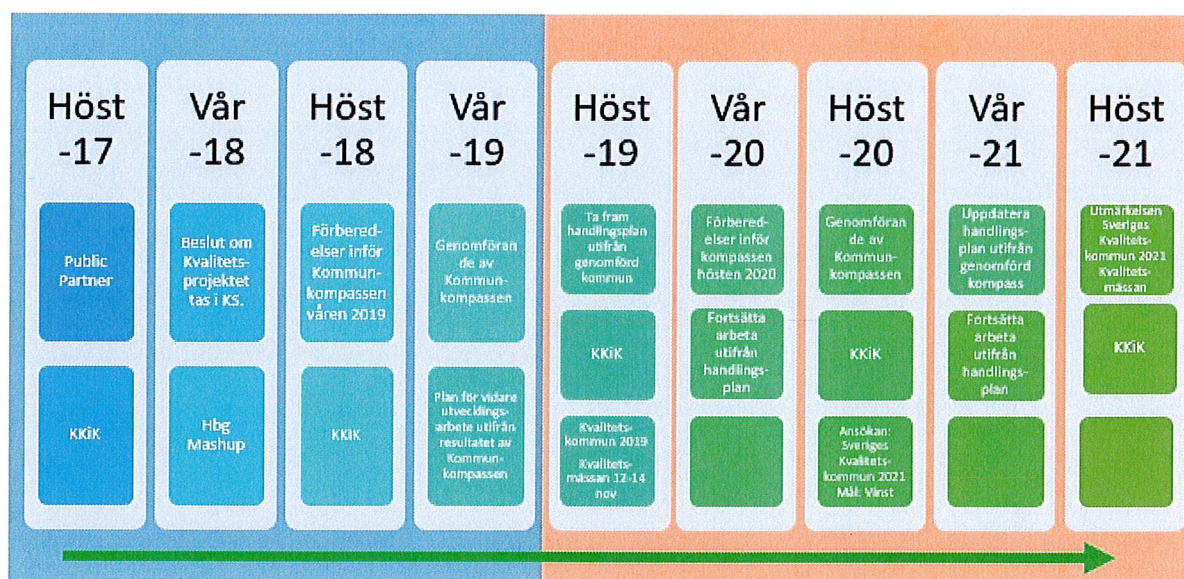
Respektive nämnd ansvarar enligt Kommunallagen för att internkontrollplaner upprättas samt att en organisation för dess genomförande finns. I enlighet med budgetdirektiven inför arbetet med budget 2020, plan 2021–2022, ska fokusområdet för internkontrollen vara resultatmål och indikatorer.

Respektive nämnd har identifierat kontrollmoment och utifrån det upprättat en internkontrollplan. Nämndernas internkontrollplaner innehåller centrala kontrollmoment för vilka ekonomiavdelningen har ett uppföljningsansvar. De flesta nämnderna kompletterar även med kontrollmoment som tar sin utgångspunkt från de processer som man anser viktiga för sin nämnd.

1.7 Sveriges kvalitetskommun och fokusområden för verksamhetsutveckling

2018 fattade Kommunfullmäktige beslut om att Österåker ska arbeta med projektet ”Sveriges kvalitetskommun 2021”. Sveriges kvalitetskommun är en utmärkelse som delas ut till den kommun som lyckats bäst med att utveckla demokrati, service, arbetsgivarpolitik och samhällsbyggande, samt att leverera tjänster av hög kvalitet.

För Österåkers kommun har arbetet med Sveriges kvalitetskommun inneburit en möjlighet att fokusera på kvalitetsarbetet och skapa forum för att utveckla arbetet över förvaltnings- och enhetsgränserna. Genom de två styrgrupperna, strategiska och operativa, samt en arbetsgrupp med bred representation från alla förvaltningar, har en plan för kvalitetsresan fram till 2021 utarbetats:

Under våren 2019 gjordes en Kommunkompass som ett steg mot målet Sveriges kvalitetskommun. Kommunkompassen görs av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och är en omfattande granskning av kommunens sätt att arbeta. Kompassen belyser organisationens styrkor och utvecklingsområden avseende kommunen som demokratiaktör, välfärdsaktör, arbetsgivare och samhällsbyggare.

Resultatet för Österåker blev 517 poäng av 800 möjliga, vilket är ett bra resultat för att vara första gången kommunen deltog. Arbetet med förbättringar utifrån de identifierade utvecklingsområdena har påbörjats under hösten 2019, både genom en workshop med alla kommunens chefer och genom utarbetandet av en handlingsplan i kommunledningsgruppen. Arbetet med de områden som kan förbättras på kort sikt har redan påbörjats och drivs av Styrgruppen för Sveriges kvalitetskommun.

För att möjliggöra utvecklingen av de områden som har identifierats som centrala processer – *implementeringen av mål- och resultatstyrning, utveckling av kvalitetsarbetet, utveckling av budgetprocessen och skapandet av struktur och kultur som uppmuntrar kreativitet och innovation* - kommer två fokusområden att prioriteras under 2020:

- 1) Systematiskt arbete med processkartläggning och processutveckling
- 2) Implementering av ett gemensamt ledningssystem

Processkartläggning och processutveckling

En process kan beskrivas som ett nätverk av länkade aktiviteter med målet att skapa ett visst slutresultat som tillfredsställer en huvudsaklig mottagare. Ett av de utmärkande dragen i en process är att den används om och om igen, vilket skiljer en process från ett projekt, som per

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

definition endast utförs en gång. I en kommun sker väldigt många processer, på många olika nivåer. Att ha ett arbetssätt och ett synsätt där man utgår från processerna innebär att man sätter fokus på vad som görs samt hur verksamheten fungerar utifrån ett brukar- och invånarperspektiv.

Processkartläggning är en metod för att systematiskt identifiera hur nuläget ser ut och vad som behöver göras för att utveckla processen, och förutsättningarna för den, till ett önskat framtida läge. Genom processkartläggning skapas förutsättningar för att samtliga inom organisationen delar en gemensam bild av vad som görs i organisationen. Denna gemensamma bild är en förutsättning för att man effektivt ska kunna driva och utveckla verksamheten.

Processkartläggning i liten skala görs redan i kommunen. Digitaliseringsavdelningen har tillsammans med ett par enheter kartlagt interna processer med syftet att robotisera vissa moment för att effektivisera det interna arbetet. Produktionsförvaltningen har också gjort processkartläggningar för att säkerställa kvaliteten i verksamheten och för att göra riskanalyser. Digitaliseringsavdelningen har även haft ett par utbildningstillfällen om processkartläggning och kommunen arbetar med programvaran 2c8 för kartläggningsarbetet.

Kartläggningsarbetet har alltså redan påbörjats, men behöver stärkas och skalas upp. Nästa steg är att arbeta med utveckling av processerna. Processutveckling har visat sig vara ett mycket kraftfullt alternativ för att öka såväl tillfredsställelse hos mottagarna, intern effektivitet som medarbetartillfredsställelse. Processutveckling syftar även till att bidra till kommunens systematiska verksamhetsutveckling.

En arbetsgrupp för att organisera arbetet med processkartläggning och utveckling bör tillsättas av kommundirektören, med syfte att utarbeta en processledningsmodell som kan appliceras på Österåkers kommun.

Implementering av ett gemensamt ledningssystem

Vid utarbetandet av kommunens modell för mål- och resultatstyrning beslutades samtidigt att ta fram och implementera ett digitalt ledningssystem för hela kommunen. Idag använder kommunen ledningssystemet Stratsys.

Stratsys ska bland annat användas för verksamhetsplanering, aktivitetsplanering, uppföljning och analys, samt underlätta och effektivisera hela processen kring målarbete. Med ett gemensamt ledningssystem kan information från olika källor och olika delar av verksamheten sammanställas för att skapa en övergripande och gemensam bild. Det kan fungera som ett verktyg såväl på kommunövergripande nivå, som för medarbetaren i det dagliga arbetet.

Implementeringen av Stratsys har pågått under flera år och systemet har använts av förvaltningarna i olika stor utsträckning. Under 2019 har flertalet nämnder utarbetat sina verksamhetsplaner och följt upp sina mål i Stratsys och kommunens chefer har, i arbetet med en handlingsplan efter genomförd Kommunkompass, tillsammans identifierat full implementering av

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Stratsys som högst på prioriteringslistan inför 2020. Därför ska Stratsys användas av alla förvaltningar under 2020 för följande aktiviteter:

- Verksamhetsplan för 2020
- Verksamhetsberättelse för 2020
- Sätta mål för 2020
- Följa upp mål för 2019 och 2020
- Följa upp politiska uppdrag för 2019 och 2020

Stratsys har flera användningsområden och moduler som kommunen kan använda för att systematisera arbetet. Projektmodul för att planera och följa upp projekt, internkontroll, hållbarhet, arbetsmiljö, kvalitetsarbete för skola, kvalitetssystem inom vård och omsorg, processkartläggning och riskanalyser (SOSFS 2011:9). Under 2020 kommer ekonomiavdelningen att undersöka möjligheterna att integrera mot Agresso/Unit4, följa upp statsbidrag i systemet och månadsrapportera i Stratsys.

2. Budgetförutsättningar inför 2020–2022

2.1 Omvärldsfaktorer

För att kunna planera och förutse utvecklingen de kommande åren är det viktigt att titta på de omvärldsfaktorer som påverkar Österåkers utveckling. Det kan handla om global utveckling, nya lagar och förordningar, utveckling av konjunktur, skatteunderlag, arbetsmarknad och penningpolitik.

Global utveckling

För kommuner spelar omvärlden i ett internationellt, nationellt och regionalt perspektiv en allt större roll. Den ekonomiska situationen i världen, Europa och Sverige påverkar kommunens ekonomiska förutsättningar på både kort och lång sikt och måste beaktas i budgetarbetet. Det finns flera osäkerhetsfaktorer i den globala utvecklingen som påverkar tillväxten, exempelvis Brexit och olika konflikter i omvärlden. Den globala BNP-tillväxten har bromsats in något och världshandelns utveckling är relativt svag till följd av handelskonflikter mellan USA och stora delar av omvärlden. Konjunkturinstitutet bedömer den globala BNP-tillväxten till 3 procent för 2020 och de bedömer sannolikheten för en svagare utveckling som större än en starkare utveckling. SKL uppskattar att den globala BNP-tillväxten 2020 kommer vara den lägsta på elva år och ger sig uttryck i Sverige som en dämpning inom svensk exportmarknad.

Konjunkturen i Sverige

Det finns ett flertal prognosinstitut som gör prognoser över den framtida ekonomiska utvecklingen. Österåkers kommun tar störst hänsyn till de antaganden som SKL gör rörande den ekonomiska utvecklingen, men bevakar flertalet prognoser och indikatorer, som till exempel regeringens prognoser, Ekonomistyrningsverket (ESV) och Konjunkturinstitutets (KI) bedömningar.

I Sverige finns det flera tecken på att den svenska konjunkturen efter fem år med hög tillväxt håller på att mattas av. Det som framförallt drivit på BNP-utvecklingen är ökade investeringar, främst inom bostadssektorn, men även kommunala investeringar har under de senaste åren ökat i snabb takt. Den senaste prognosen från SKL (okt 2019) beräknar att BNP-tillväxten minskar från 2,4 procent för 2018 till 1,2 procent för 2019 och 1,1 procent för 2020. Huvudförklaringen till den minskade BNP-tillväxten är en minskad inhemsk efterfrågan, sjunkande bostadsinvesteringar och en svag utveckling på övriga investeringar inom näringslivet. I augusti meddelade också Konjunkturinstitutet att det är tydligt att svensk ekonomi är inne i en avmattningsfas. Under det andra kvartalet har tillväxten varit lägre än väntat och utvecklingen kan förklaras av nedgång i näringslivets investeringar och att hushållens konsumtion ökade i långsammare takt än väntat.

Skatteunderlagsutveckling

Kommunsektorn är i mycket stor utsträckning beroende av skatteunderlagsutvecklingen i såväl den egna kommunen som i riket. En positiv utveckling av hela samhällsekonomin är viktig då den dominerande inkomstkällan utgörs av skatteintäkterna.

Regeringen har gjort en kraftig nedrevidering av skatteunderlagsprognosen för 2020 mellan april och september. Nedrevideringen beror delvis på de nya reglerna som föreslås i budgetpropositionen för 2020 gällande grundavdrag för personer som fyllt 65 år. Kommunerna kompenseras dock delvis via ett generellt statsbidrag. Regeringens prognos från september påverkas även av långsammare utveckling av lönesumman.

Tabell 1: Olika skatteunderlagsprognoser, procentuell förändring mellan år 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022	2018–2022
Reg apr*	3,9	3,1	3,2	3,5	3,8	18,8
Reg sep	3,6	3,4	2,6	3,2	3,4	17,3
ESV sep*	3,7	2,9	3,2	3,2	3,3	17,4
SKL aug*	3,7	3,1	3,1	3,0	3,7	17,7
SKL okt	3,7	3,2	2,5	3,2	3,9	17,5

*Höjningen av grundavdraget år 2020 för personer som fyllt 65 år är inte beaktad

För hela perioden 2018 till 2022 visar prognoserna från SKL, ESV och regeringen en nästan exakt lika stor skatteunderlagstillväxt och SKL är något mer positiv än de övriga två. Mellan enskilda år finns det däremot större skillnader mellan prognosmakarna. SKL bedömer till exempel att skatteunderlaget växer långsammare 2019 än regeringen. Skillnaden beror på att regeringen utgår från en mer uthållig högkonjunktur med fortsatt ökning av antalet arbetade timmar och SKL förutser större löneökning än regeringen, men dess effekt är lägre än en mer uthållig högkonjunktur. SKL:s beräkningar för 2022 baseras på att ekonomin utvecklas i konjunkturrell balans, med större ökning av både arbetade timmar och löner än regerings beräkning.

Prognoser är alltid förknippade med osäkerhet och det är vanligt att flertalet scenarier tas fram för att beskriva möjliga utfall. Regeringens prognos över utvecklingen innehåller till exempel inte de följder som ett Brexit utan avtal kan medföra.

Arbetsmarknad

Efter tio år med ökad andel sysselsatta har trenden för 2019 planat ut. Arbetslösheten har under de senaste sex kvartalen legat stilla på 6,3 procent. Enligt SCB-indikatorer från augusti 2019 syns nu tecken på konjunkturavmattning även på arbetsmarknaden. Det senaste månadsutfallet för augusti visar till exempel en arbetslöshet på 7,1 procent i SCB:s arbetskraftsundersökning.

Försvagningen på arbetsmarknaden är enligt SCB remarkabelt snabb och överensstämmer inte med övrig ekonomisk statistik. Med den bakgrunden har SKL valt att inte skriva upp arbetslöshetssiffrorna utan antar att statistiken tillfälligt visar en något överdriven försvagning på arbetsmarknaden. Mot slutet av nästa år beräknar SKL en lågkonjunktur inom arbetsmarknaden.

Konsumtion

Hushållens konsumtion bedöms av regeringen växa i en måttligare takt 2019 jämfört med tidigare år, men väntas öka igen redan 2020. Hushållens disponibla inkomster beräknas öka i långsammare takt då sysselsättningen mattas av något.

Utvecklingen av de offentliga konsumtionsutgifterna antas vara svag de kommande åren vilket bland annat kan förklaras av att migrationsrelaterade utgifter förenade med att nyanlända successivt minskar. Offentliga sektorns inkomster väntas öka i svagare takt jämfört med perioden 2015–2017. SKL räknar inte heller med någon snabb uppgång i löne- och prisökningstakten varken 2019 eller 2020. Konsumentprisindex (KPIF¹) beräknas ligga inom intervallet 1,5–2 procent 2020.

Konjunkturinstitutet frågar varje månad svenska företag och hushåll om deras syn på ekonomi nu och i framtiden för att fånga upp utvecklingstendenser för olika ekonomiska variabler. Trenderna sammanfattas i Konjunkturbarometern. För femte månaden i följd backar Konjunkturbarometern vilket visar på ett allt mer dämpat läge i svensk ekonomi. Augustimätningen var den svagaste sedan juni 2013.

Lägre förväntad global tillväxt tillsammans med en gradvis förstärkning av kronan är regeringens förklaringar i sin budget till att exporten förväntas öka i långsammare takt även 2020. Den svagare utvecklingen av den inhemska efterfrågan väntas i sin tur påverka importen.

Penningpolitik

Europeiska centralbanken (ECB) har i uppgift att hålla priserna stabila i euroområdet genom räntesättning och penningpolitiska åtgärder. I september sänkte ECB inlåningsräntan till -0,5 procent och meddelade att de inte kommer höja räntan innan de når bankens mål om en inflation på strax under 2 procent.

Riksbanken höll reporäntan oförändrad på -0,25 procent i september och prognos är liksom tidigare en höjning av reporäntan mot slutet av året eller i början av nästa år, om än i en långsammare takt. Ränteförväntningarna har sjunkit och marknadsaktörer förväntar sig inte att

¹ Konsumentprisindex med fast ränta, där effekter av priser som varierar mycket exkluderas eller ges lägre betydelse, tex. effekter av förändringar i bolåneräntor. KPIF utvecklas därmed jämnare än KPI där ränteläget är inkluderat.

Riksbanken ska höja räntan inom de närmsta två åren varpå ränteläget i regeringens prognos ligger oförändrad för 2019 och 2020.

Tabell 2: Prognosinstituts bedömningar kring ett antal indikatorer (Procentuell förändring om inte annat anges)

SKL	2018	2019	2020	2021	2022
BNP	2,4	1,2	1,1	1,7	1,7
Sysselsättning, arbetade timmar*	2,4	1	-0,5	-0,1	0,8
Arbetslöshet, procent av befolkningen 15-74 år	6,3	6,7	7,1	7,1	6,9
Timplön, Nationalräkenskaperna	2,2	2,9	3,1	3,2	3,3
Timplön, Konjunkturlönestatistiken	2,5	2,7	3,1	3,2	3,3
Inflation, KPIF	2,1	1,7	1,8	1,8	1,9
Inflation, KPI	2	1,8	1,9	2,1	2,5
ESV					
BNP	2,4	1,4	1,5	1,5	1,7
Sysselsättning, timmar*	2,4	0,9	0,3	0,2	0,2
Arbetslöshet, procent av befolkningen 15-74 år	6,3	6,4	6,5	6,6	6,8
Timplön, Nationalräkenskaperna	2,2	2,6	2,9	3,0	3,0
Timplön, Konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	2,9	3,0	3,0
Inflation, KPIF	2,1	1,7	1,7	1,8	1,9
Inflation, KPI	2,0	1,8	1,7	1,8	
Regeringen					
BNP	2,4	1,4	1,4	1,8	1,9
Sysselsättning, arbetade timmar*	2,4	1,1	0,3	0,3	0,5
Arbetslöshet, procent av befolkningen 15-74 år	6,3	6,3	6,4	6,4	6,5
Timplön, Nationalräkenskaperna	2,2	2,9	2,8	3,0	3,1
Timplön, Konjunkturlönestatistiken	2,5	2,6	2,8	3,0	3,1
Inflation, KPIF, årsgenomsnitt	2,1	1,7	1,6	1,8	2
Inflation, KPI, årsgenomsnitt	2,0	1,9	1,7	2,1	2,3

Källa: SKL, ESV och Finansdepartementet (*Kalenderkorrigerad)

2.2 Lokala förutsättningar

Liksom globala och nationella faktorer påverkar kommunens utveckling och förutsättningar, har lokala och regionala omständigheter stor inverkan på en kommun. I ett lokalt och regionalt perspektiv kan det handla om faktorer som skatteintäkter, statsbidrag, bostadsbyggande och demografiska förändringar.

Österåker är en kommun som präglas av en mångfald av utförare. Kommunens välfärdstjänster levereras av både privata alternativ och kommunens egen produktion vilket ger invånare och brukare valfrihet att välja utförare. Detta gäller såväl inom förskola och skola som inom vård och omsorg, samt stödtjänster som städ, transport med mera. Andel köp av verksamheten har utvecklats i olika verksamhetsområden enligt nedan:

Tabell 3: Andel av verksamhetens kostnader fördelade mellan privat regi och enskild regi, andel i procent

	2010		2018	
	Privat regi	Kommunal regi	Privat regi	Kommunal regi
Förskola och skolbarnsomsorg	33	67	37	63
Grundskola F-9	25	75	32	68
Gymnasieskola	84	16	69	31
Funktionsneds. SoL 0-64 år	47	53	62	38
Funktionsnedsättning LSS och SFB	22	78	31	69
Ordinärt boende äldreomsorg	25	75	71	29
Särskilt boende äldreomsorg	69	31	72	28
Individ och familjeomsorg	21	79	20	80
Kultur och fritid	0	100	12	88
Totalt:	35	65	41	59

Källa: SCB, kolada.se

All kommunal verksamhet kan utmanas utom myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner. Detta regleras i ”Regelverk och tillämpningsföreskrifter för utmanarrätt” och ”Riktlinjer för hantering av personalinitiativ till överlåtelse av kommunal verksamhet”.

Kommunen välkomnar initiativ från utomstående och egna medarbetare att utmana kommunen i syfte att överta verksamhet i andra driftsformer. Uppdraget från Kommunfullmäktige kan ses som en del av ambitionen att förändra och utveckla kommunens verksamhet genom att öka mångfalden i utbudet av tjänster och därmed öka valfriheten samtidigt som skattebetalarnas medel används på effektivast möjliga sätt. Gemensamt för samtliga aktörer och leverantörer av välfärdstjänster är uppdraget att ha invånarnas bästa i fokus. Detta ska säkerställas via ”Program för uppföljning och insyn” (se punkt 1.5).

Skatteintäkter och statsbidrag

Kommunernas skatteintäkter är direkt beroende av hur de beskattningsbara förvärvsinkomsterna, det vill säga i huvudsak lönesumma och transfereringsinkomster, utvecklas. Enligt Skatteverkets underlag för inkomstår 2018 ökade beskattningsutfallet i riket med 3,6 procent och i Österåker med 4,3 procent. Regeringen har i budgetpropositionen fastställt att skatteunderlaget för 2018 och 2019 kommer att uppgå till en ökningstakt med 4,0 respektive 3,9 procent. SKL:s aktuella bedömning av

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

uppräkningsfaktorerna är något lägre och uppgår för närvarande till en ökning på 3,7 procent för 2018, 3,2 procent för 2019 samt 2,5 procent för 2020.

Dessa uppräkningsfaktorer styr de preliminära förskottsbetalningarna av skatteintäkter för 2020. En förändring av uppräkningsfaktorn med en procentenhet för Österåker innebär att skatteintäkterna förändras med ca 19,8 Mkr.

Samhällsbyggnad

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUF5 2050) uttrycker stockholmsregionens samlade vilja och pekar bland annat ut riktningen för kommuners långsiktiga planering. RUF5 2050 vann laga kraft under hösten 2019. Enligt prognosen kommer antalet invånare i länet att öka med drygt 1,1 miljoner till cirka 3,4 miljoner år 2050. Detta innebär en ökning på nästan 50 procent. Bostadsbeståndet beräknas öka från en miljon bostäder i länet till cirka 1,6 miljoner bostäder 2050.

Våren 2018 antog Kommunfullmäktige en ny översiktsplan för Österåkers kommun - *Stad, skärgård och landsbygd – Översiktsplan för Österåkers kommun 2040*. Upprättandet av översiktsplanen är en del i arbetet med att bedriva en långsiktig strategisk planering av mark- och vattenanvändning i kommunen. Planeringen ska bidra till en hållbar utveckling i kommunen samt främja en ändamålsenlig planering utifrån kommunens vision. I översiktsplanen presenteras inriktningen för hur Österåker ska utvecklas på lång sikt fram till 2040 och med utblick fram till 2060. Österåker lockar allt fler invånare med sin närhet till natur, kultur, kust och skärgård samt möjligheter till rekreation på ett hållbart sätt.

Åkersberga ska enligt planen utvecklas till en modern stad med småstadskaraktär. Centrumområdet är ett av Åkersbergas mest strategiska stadsutvecklingsområden där det finns potential för utveckling i centrala lägen intill centrum, kanalen och Åkersberga station. Planprogrammet är ett första steg i att utveckla Åkersberga till en modern stad med småstadskaraktär. Planprogrammet över centrumområdet ska fungera som ett underlag för kommande detaljplaner i området och tas upp för antagande under hösten 2019.

Det pågår ett arbete med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kring utvecklingen av kust och skärgård. Arbetet har påbörjats med en tidig dialog under sommaren där invånare har givits möjlighet att lämna sina tankar och idéer om den långsiktiga utvecklingen av Österåkers kust och skärgård.

Hållbara transporter, såväl på land som till havs, är en annan viktig byggsten i arbetet för framtidens Österåker och beskrivs i transportstrategi, *Framtidens transporter 2040 – för en enklare vardag*, vilket togs i Kommunfullmäktige under 2018.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Sverigeförhandlingen

Österåker ingår, tillsammans med Region Stockholm, Stockholms stad, Huddinge, Vallentuna, Täby och Solna, i Sverigeförhandlingen för förbättrad kollektivtrafik och ökad tillgänglighet i Stockholmsregionen. För kommunens del innebär det ökad tillgänglighet till och från kommunen när Roslagsbanan förlängs till Stockholm City via Odenplan. Österåkers kommun åtar sig att bygga 7 000 bostäder fram till 2035 i kollektivtrafiknära lägen i Åkersberga och längs Roslagsbanan. Arbetet med Roslagsbanans förlängning startar senast 2026 och kan öppnas för trafik 2038. Österåkers del av finansieringen beräknas till 562 miljoner kronor.

Kommunen har för avsikt att hantera bidrag till utbyggnaden av Roslagsbanan till T-centralen via Odenplan inom ramen för exploateringsredovisningen. Av propositionen *Värdeåterföring vid satsningar på transportinfrastruktur* (prop 2016/17:45) framgår att kommunerna inom ramen för exploateringsavtal får förhandla om medfinansieringsersättning. Ersättningen ska användas för att finansiera den infrastruktur som ger värdeökningen på marken som exploateringsavtalet avser.

Då det av propositionen framgår en tydlig koppling mellan medfinansieringsersättningen som kommunen får ta ut av exploatör och det medfinansieringsbidrag som kommunen lämnar avser kommunen att bokföra medfinansieringsbidraget som en exploateringstillgång. Eftersom staten under sommaren 2018 godkände avtalet med Sverigeförhandlingen har denna bokning i ekonomisystemet genomförts 2018 och kommer att göras för 2019.

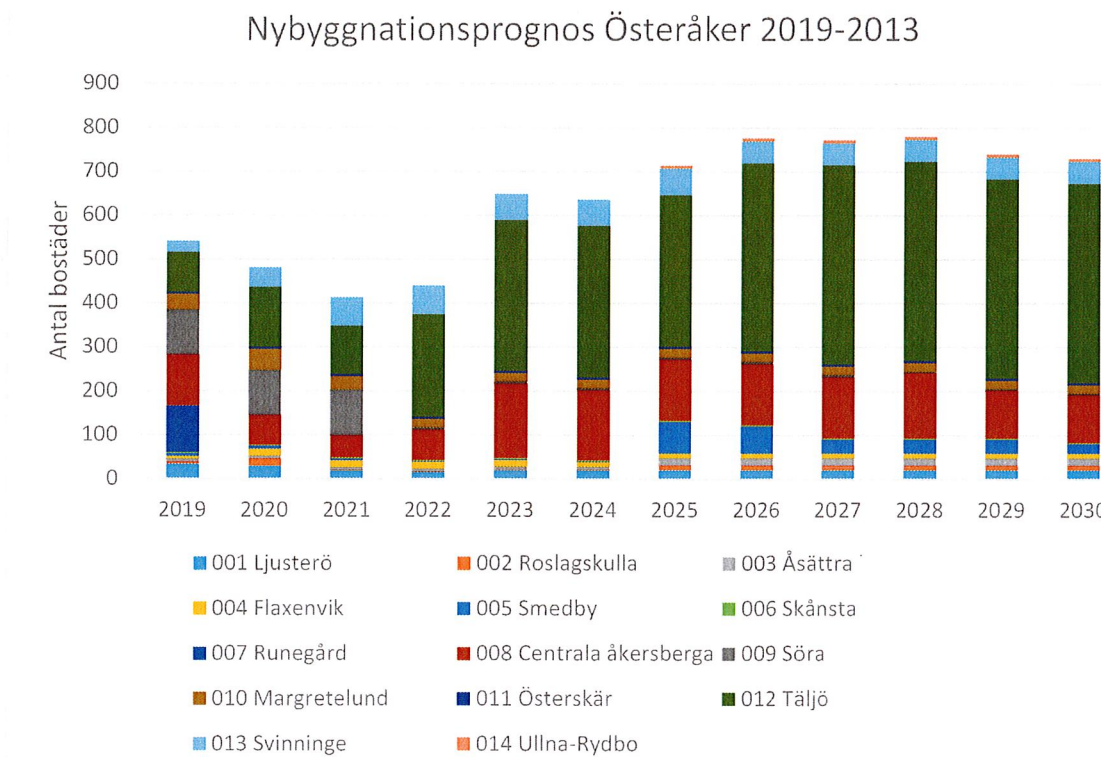
Under året har Region Stockholm samt deltagande kommuner påbörjat att förhandla om tidigareläggning av Roslagsbanans utbyggnad, som är ett delprojekt i Sverigeförhandlingen. Förslag om beslut för tidigareläggning av Sverigeförhandlingen kommer upp till Kommunfullmäktige för beslut under hösten 2019. Finansiering enligt förslaget är inkluderad i finansieringsanalysen och balansbudgeten.

Bostadsbyggande

Kommunen fortsätter att planera för att möta behovet av nya bostäder de närmaste tio åren i takt med att länets befolkning växer. Diagram 1 visar bostadsbyggnadsprognos under 2019–2030. En stor del av bostadsbyggandet kommer att ske i centrala delen av Åkersberga tätort och västerut, genom bland annat utveckling av delområdet Täljö med projekt som Kanalstaden och Hagby Äng och Kulle.

Samhällsbyggnadsförvaltningen gör antaganden om kommande nybyggnationer. 2019 antogs drygt 500 lägenheter stå klara för inflyttning, men mycket talar för att det blir färre färdigställda lägenheter. För åren 2020–2023 beräknas årligen mellan 400-500 bostäder stå klara. Under perioden 2023–2030 fortsätter bostadsbyggandet att öka och uppskattas till mellan 600 och 800 bostäder årligen.

Diagram 1: Nybyggnationsprognos 2019–2030, prognos över antal byggda bostäder per år och delområde.

Nationellt nådde bostadsbyggandet sin topp åren 2016 och 2017. Nu visar statistik från SCB på en minskning i antal påbörjade lägenheter samt minskat antal beviljade bygglov. Detta tillsammans indikerar på en fortsatt nedgång av bostadsbyggandet nationellt, även om det finns stora regionala skillnader i landet.

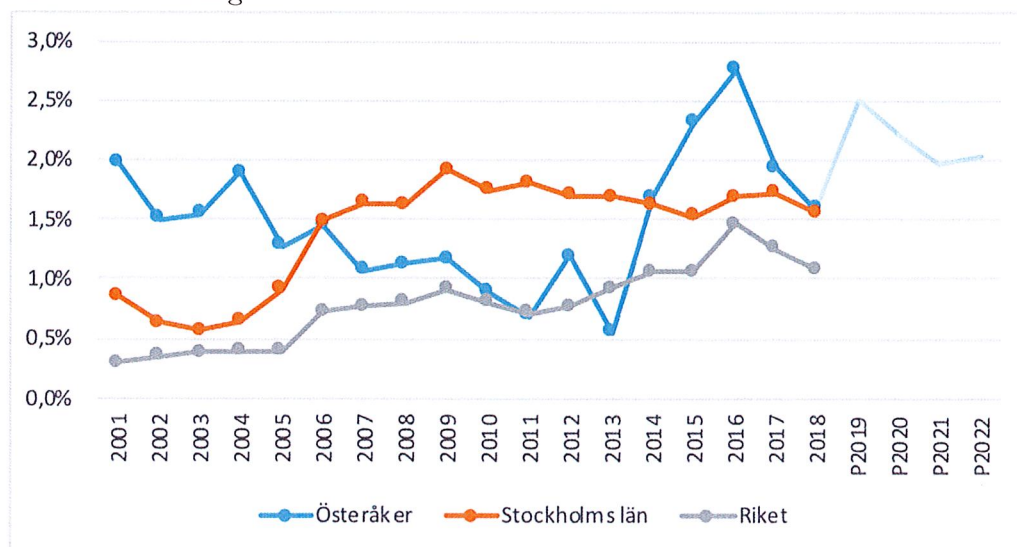
Befolkningsutvecklingen i Österåker är bland annat beroende av byggandet av nya bostäder. Kommunen är också beroende av byggföretagens vilja och ekonomiska förutsättningar samt den efterfrågan som finns att flytta till Österåker.

2.3 Demografiska förändringar

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av de kommunala tjänsterna, men även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet. Det är av betydelse hur fördelningen och utvecklingen ser ut mellan olika åldersgrupper. Eftersom delar av utjämningsystemet finansieras inom kommunkollektivet är det av betydelse hur befolkningsförändringarna blir på riksnivå.

Kommunens befolkningstillväxt har länge varit högre än rikets, men lägre än länets. Undantaget var 2011 och 2013 då kommunens befolkningstillväxt var i ungefär samma takt som riket. Under 2014 - 2017 var kommunens befolkningstillväxt högre än både rikets och länets snitt. I åldersgrupperna upp till 18 år har kommunen en högre andel personer än både riket och länet i genomsnitt. I åldersgrupperna från 65 år och uppåt har däremot kommunen lägre andel personer än rikssnittet, men högre än snittet i Stockholms län.

Diagram 2: Befolkningsökning i procent 2001–2018 för Österåker, länet och riket samt prognos för Österåkers kommande utveckling 2019–2022

Enligt kommunens befolkningsprognos beräknas Österåkers kommun att öka med ca 4 000 personer under åren 2019–2022, det vill säga med ungefär 1 000 personer per år i genomsnitt.

Den sista december 2018 uppgick befolkningen till 44 831 personer i kommunen. Under första halvåret 2019 växer Österåker i ungefär i samma takt som länet men något starkare än riket. Ökningen under första halvåret motsvarar drygt 350 personer eller 0,8 procent. De senaste uppgifterna från SCB ger en indikation på att antalet invånare i Österåker kommer att utvecklas i en långsammare takt än kommunens befolkningsprognos för 2019.

Enligt befolkningsprognosen ökar åldersgrupper med mellan 1 procent till 31 procent mellan 2018 och 2022. De yngre pensionärerna, 65–79 år ökar minst och de äldre pensionärerna ökar mest, 31 procent. De som befinner sig i förvärvsarbetande ålder, här definierad som 20–64, kommer att öka med 10 procent under samma period. Tabellen avser förhållanden den 31 december respektive år.

Tabell 3: Antal personer i olika åldersgrupper, utfall 2016–2018, respektive prognos 2019–2022, samt förändringar i procent mellan år. Befolkningsutvecklingen är beroende av byggande av nya bostäder och flera nybyggnationer som ingår i befolkningsprognosen för Österåker 2019 kommer troligen inte stå klara under året, vilket bland annat bidrar till en svagare utveckling än prognosticerat.

		Utfall			Prognos				Förändring mellan 2018–2022
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Nyfödda	0 år	478	464	446	480	500	516	533	87
Förändringar i % mellan år			-2,9%	-3,9%	7,6%	4,1%	3,2%	3,3%	20%
Förskolebarn	1–5 år	2 716	2 799	2 825	2 906	2 931	2 974	3 013	188
Förändringar i % mellan år			3,1%	0,9%	2,9%	0,9%	1,5%	1,3%	7%
Skolbarn	6–15 år	6 249	6 405	6 456	6 453	6 520	6 588	6 673	217
Förändringar i % mellan år			2,5%	0,8%	-0,1%	1,0%	1,0%	1,3%	3%
Gymnasium	16–19 år	2 039	2 121	2 250	2 448	2 565	2 657	2 724	474
Förändringar i % mellan år			4,0%	6,1%	8,8%	4,7%	3,6%	2,5%	21%
Förvärvsarbetande	20–64 år	23 939	24 314	24 629	25 257	25 912	26 461	27 058	2 429
Förändringar i % mellan år			1,6%	1,3%	2,5%	2,6%	2,1%	2,3%	10%
Pensionärer									
Yngre	65–79 år	6 336	6 406	6 450	6 502	6 510	6 533	6 535	85
Förändringar i % mellan år			1,1%	0,7%	0,8%	0,1%	0,3%	0,0%	1%
Äldre	80-w år	1 536	1 621	1 775	1 905	2 029	2 159	2 329	554
Förändringar i % mellan år			5,5%	9,5%	7,3%	6,5%	6,4%	7,9%	31%
Äldre	90-w år	240	248	290	325	337	343	364	74
Förändringar i % mellan år			3,3%	16,9%	12,0%	3,8%	1,6%	6,2%	25%
Hela befolkningen		43 293	44 130	44 831	45 951	46 966	47 888	48 866	4 035
Förändringar i %			1,9%	1,6%	2,5%	2,2%	2,0%	2,0%	9%
Förändringar mellan år			837	701	1 120	1 016	921	979	

Källa: SCB och Österåkers befolkningsprognos 2019, gjord av Sweco våren 2019

Givet att befolkningsutvecklingen följer prognosen för år 2019 skulle det innebära följande förändringar i antal för verksamheternas respektive målgrupper:

- Förskolebarn (1–5 år) ökning om ca 80 barn
- Grundskolan (6–15 år) ökning om ca 80 elever
- Gymnasieskolan (16–19 år) ökning om knappt 200 elever
- Målgruppen för äldreomsorg (över 65 år) ökning med ca 180 personer, varav 130 personer över 80 år

Att erbjuda en trygg kommunal verksamhet med hög kvalitet kommer att bli en utmaning för alla kommuner framöver, så även för Österåker då de demografiska förändringarna medför ökade kostnader. Det kommer behövas en effektivisering och digitalisering av system och arbetssätt, både inom administrativ verksamhet och inom kärnverksamheten för att klara det framtida

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

välståndsuppdraget. Andelen 20–64 åringar av befolkningen, beräknas öka från 54,9 till 55,4 procent av invånarna under perioden 2019–2022. En demografisk förändring som väntas ske i Österåker är att de äldre pensionärerna över 80 år blir en allt större andel av befolkningen.

2.4 Nya regler och lagar

Justering av RIPS-regelverk (riktlinjer för beräkning av pensionsskuld)

2019 infördes en ny kommunal redovisningslag som medför att SKL behöver fatta ett *årligt* beslut om diskonteringsräntan och andra antaganden vid beräkning av pensionsskuldens storlek. RIPS-kommittén har i uppdrag att redovisa vilka underlag och resonemang som ligger bakom de förslag de lägger fram till SKL. De årliga besluten ska publiceras senast under juni månad. Förändringarna innebär att en tidigare indikatormodell tas bort och att RIPS-räntan enligt SKL istället ska bygga på en långsiktig ränta som inte påverkas av kortsiktiga svängningar på marknaden och som i större grad är kopplad till den långsiktiga reala räntan, vilken i sin tur är kopplad till utvecklingen i hela samhällsekonomin.

Anställningsskyddslagen (LAS) förändras från och med 1 januari 2020

Syftet med de nya reglerna är att stimulera till ett förlängt arbetsliv och höjd pensionsålder och innehåller även ett förenklat uppsägningsförfarande för denna grupp. Reglerna med ändringar i LAS införs i två steg, åldersgränsen i LAS höjs från 67 till 68 år den 1 januari 2020 och från 68 till 69 år den 1 januari 2023. De nya uppsägningsreglerna börjar gälla den 1 januari 2020. För arbetsgivare innebär förändringarna främst att arbetstagare som uppnått LAS-åldern 68 år efter den 1 januari 2020 ska sägas upp och inte längre ges ett skriftligt besked. I övrigt har LAS redigerats om, så att vissa bestämmelser fått nytt paragrafnummer.

Nytt krislägesavtal

Arbetsgivare inom kommun- och regionsektorn har ett särskilt ansvar för att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner och att skydda invånare vid krisläge. Ett nytt krislägesavtal har arbetats fram och gäller från och med den 1 juli 2019 och till vidare. Avtalet innehåller definition av en krislägessituation, att arbetsskyldigheten är vidare än normalt samt att det gäller särskilda bestämmelser kring arbetstid och ersättning vid krisläge med sammantagen ersättning på 220 procent av lönen per timme.

EU-förordning inom livsmedelskontroll

Den 14:e december 2019 träder en ny EU-förordning i kraft inom livsmedelskontroll (2017/625) som innebär att flera regelverk som berör kontrollerna har förändrats eller är under förändring. Det innebär att kommunen måste se över kommunala dokument som hänvisar till den nu gällande kontrollförordningen EG 882/2004 samt se över sin taxa. SKL har tagit fram ett stödunderlag för livsmedelskontroll anpassat till den nya kontrollförordningen.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Ändringar i kostnadsutjämningslagen för kommuner och landsting

Ett förslag från regeringen till ändringar i lagen om kommunalekonomisk utjämnning beräknas träda i kraft 1 januari 2020. För Österåkers del uppgår förändringen till ca 40 kr per invånare vilket motsvarar ytterligare kompensation om ca 1,8 Mkr i kostnadsutjämningslagen. Förslagen avser den del av det kommunalekonomiska utjämningsystemet som rör kostnadsutjämnings mellan kommuner respektive mellan landsting och syftar till att systemet för kostnadsutjämnings även i framtiden ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för kommunerna och för landstingen.

Regeringens förslag är att det nuvarande systemet och de flesta delmodellerna i huvudsak bibehålls, men att vissa förändringar och genomgående uppdateringar genomförs för att systemet i högre grad ska beakta strukturella behovs- och kostnadsskillnader. Tre nya delmodeller föreslås för kommunal vuxenutbildning, infrastruktur och skydd respektive verksamhetsövergripande kostnader. Delmodellerna för barn och ungdomar med utländsk bakgrund, befolkningsförändringar, bebyggelsestruktur och löner föreslås utgå.

Ett särskilt införandebidrag föreslås för att begränsa den årliga negativa effekten för enskilda kommuner och landsting av förändringarna om 250 kronor per invånare.

Utredning av Komvux

Utredningen har haft till uppdrag att undersöka behovet av förändringar i regleringen av vuxenutbildningen, huvudsakligen när det gäller kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna. Utredningen har överlämnat sitt slutbetänkande och kommer att gå ut på remiss till huvudmän och andra aktörer. Förslaget fokuserar på att öka flexibilitet och mindre administration. Både för välfärdssektorn och det privata näringslivet är utmaningar runt kompetensförsörjningen enorma. SKL är positiva till att utredningen har sett över och tagit fram förslag för nya urvalsregler. SKL driver ett sänkt krav på medfinansiering, högre ersättningsnivåer för dyrare utbildningar och en ökad långsiktighet i statsbidraget.

Barnkonventionen blir lag

Barnets olika rättigheter slås fast i FN:s konvention om barnets rättigheter. Från den 1 januari 2020 måste konventionen beaktas i alla beslut som rör barn, på alla nivåer, såväl de politiska som övriga beslut. Detta innebär att barn måste få framföra sin åsikt och i alla beslutsunderlag ska det framgå vad som är barnens bästa. Detta kräver ökad kunskap och förändrat arbetssätt inom förvaltningen och i kommunen. Här behöver respektive nämnd och styrelse se över hur lagen påverkar deras verksamheter och om några justeringar i riktlinjer etcetera behöver göras.

Personlig assistans, lagändring föreslås 1 november 2019

Regeringen har utsett en särskild utredare för att se över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen om stöd och service (LSS). Utredningen har överlämnat betänkandet *Styrkraft i funktionshinderspolitiken* (SOU 2019:23). Regeringen avser att återställa rätten till personlig assistans för egenvård inklusive andning och sondmatning.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Regeringen lämnade en proposition till riksdagen i juni 2019 med förslag om personlig assistans för hjälp med andning. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 november 2019. Regeringen avser vidare att under 2019 tillsätta en utredning som ska utreda egenvård, hur definitionen av normalt föräldraansvar kan smalnas av samt hur rätten till assistans vid behov av tillsyn kan stärkas. Även frågan om huvudmannskapet för den personliga assistansen ska utredas framgent. Kommunerna finansierar de första 20 timmarna per vecka. I Österåkers kommun finns ungefär 60 personer inom insatsen ”Personlig assistans” enligt SCB. Kommunernas kostnader för personlig assistans har ökat och kan öka ytterligare framöver.

Behovsstyrd administration

Behovsstyrd administration är ett system för att fördela kostnader för kommunens overheadfunktioner. Utifrån förvaltningarnas behov och användande ska berörda avdelningar fördela kostnader genom fördelningsnycklar till förvaltningarna. Fördelningsnycklarna ska tas fram med hänsyn till faktiska kostnader ur ett kundperspektiv. Systemet skapar en viss frihet att påverka sina egna kostnader eftersom det faktiska användandet styr fördelningen.

Syftet med systemet är att kommunens administration ska effektiviseras och konkurrensneutraliteten för produktionsförvaltningen beaktas. Det innebär att respektive förvaltning påverkar och står för del av kommunens gemensamma kostnader.

Fördelningsnycklarna har uppdaterats inför budget 2020 och cirka 90 Mkr fördelas som overhead i form av behovsstyrd administration (BSA).

Lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård

En ny lag trädde i kraft 1 januari 2018, lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS. En samverkansöverenskommelse finns mellan kommunerna och landstinget inom Stockholms län till och med 31 december 2019. Lagen innebär att ansvaret för en utskrivningsklar patient ska övertas av kommunen inom tre kalenderdagar från patienten är utskrivningsklar, jämfört med fem dagar som varit tidsfristen tidigare. Arbete pågår med en översyn av arbetssätt och prioritering för biståndshandläggare vid planering av hemgång från sjukhus. År 2018 och 2019 har kommunerna inte haft något ökat kostnadsansvar jämfört med 2017. En ny överenskommelse är föreslagen och väntas träda i kraft 1 januari 2020. Den ger kommunerna en kortare planeringstid och ett tidigare övertagande av kostnadsansvar för utskrivningsklar patient, detta i enlighet med lagstiftningen. Kostnaderna kommer att öka, men det är oklart i vilken omfattning.

Översyn av socialtjänstlagen, SoL

På regeringens uppdrag pågår en utredning sedan 2017 om översyn av socialtjänstlagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. 2018 kom ett tilläggsdirektiv med bland annat ett förtydligt uppdrag att analysera och beakta vilken funktion en särreglering för äldre skulle ha. I samband med det förlängdes utredningstiden till juni 2020. Ett delbetänkande har lämnats: *Ju förr desto bättre – vägar*

till en förebyggande socialtjänst (SOU 2018:32). Slutliga förslag lämnas först i slutbetänkandet. I delbetänkandet framgår dock vissa bedömningar som kan komma att påverka kommunens arbete. Här kan nämnas att kommunen föreslås ta ett ökat samordnande ansvar för det förebyggande arbetet i kommunen samt att kunskaps- och metodutveckling behöver öka, likaså att socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen behöver utvecklas och etableras. Kommunen kommer att behöva ta ställning till och förbereda utvecklingen inom området då den ekonomiska styrningen påverkas om fokus flyttas från myndighetsutövning till förebyggande arbete.

3. Kommunens ekonomiska förutsättningar för perioden 2020–2022

3.1 Ekonomisk utveckling

Kommunen har med stöd av finansiella mål och bra ordning på ekonomin haft goda resultat under de senaste åren. Totalt har 699 Mkr reserverats för pensionsskulden på ansvarsförbindelsen. Detta motsvarar 100 procent av pensionsskulden avseende före 1998. Soliditeten har försämrats något och uppgick till drygt 51 procent vid bokslutet 2018 (exklusive pensionsskuld före 1998). Förändringen kan härledas till kommunens åtagande i Sverigeförhandlingen som ökade kommunens balansomslutning.

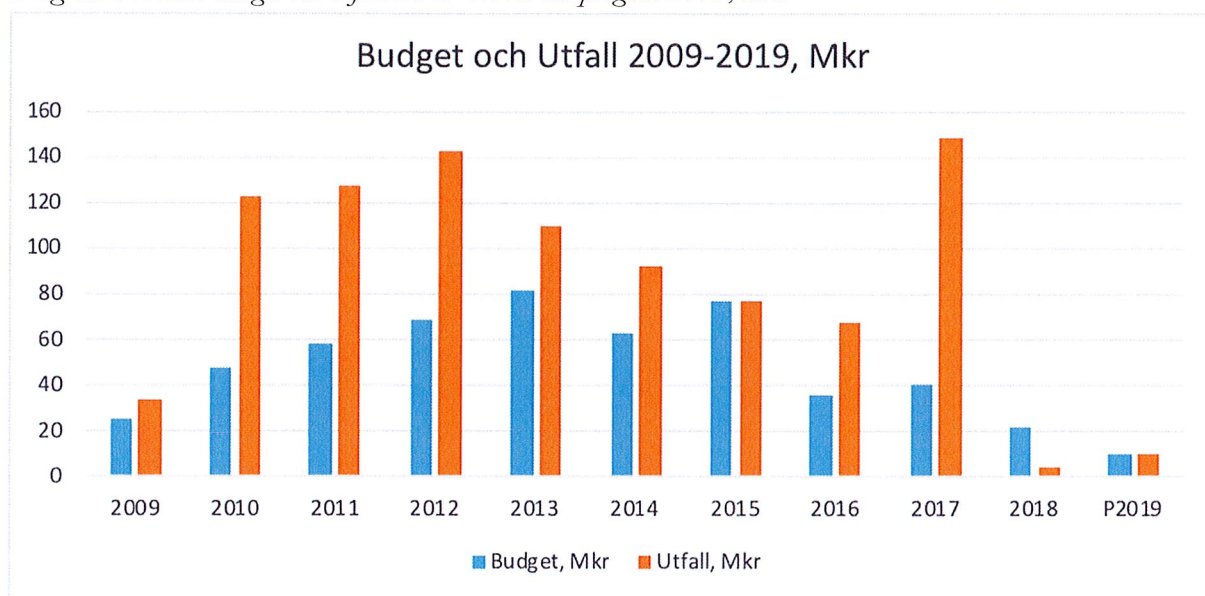
Tabell 4: Kommunens ekonomiska utveckling under 2013-2018, prognos 2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	P2019
Nettokostnader, Mkr	1 712	1 796	1 902	1 998	2 009	2 105	2 206
Förändring, Mkr	81	84	106	96	11	96	101
Förändring, %	4,7%	4,7%	5,6%	4,8%	0,5%	4,8%	4,8%
Nettokostnadsandel, %	94%	96%	97%	98%	94%	99%	99,5%
Årets resultat, Mkr	110,0	92,6	76,8	66,9	147,8	3,9	10,0
Soliditet, %	67%	68%	65%	61%	63%	51%	51%
Nettokostnader per inv.	42 285	43 612	45 149	46 157	45 525	47 130	48 700
Förändring	4,4%	3,1%	3,5%	2,2%	-1,4%	3,5%	3,3%

Resultatet över en sexårsperiod (2013–2018) har uppgått till 4,2 procent i genomsnitt. Det ackumulerade resultatet för perioden har uppgått till ca 498 Mkr, varav ca 275 Mkr reserverats för pensionsskulden (totalt 699 Mkr) och 120 Mkr inom resultatutjämningsreserv (totalt RUR 180 Mkr). Kommunens finansiella mål har uppfyllts under perioden.

Budgeten för 2019 upprättades inför en konjunkturell balans och tillväxten i sysselsättning har varit lite starkare än normalt. Skattesatsen sänktes med 25 öre för 2019 jämfört med 2018 och resultatbudgeten uppgår till 10 Mkr. I budget 2019 ingick medel för indexuppräknings, volymförändringar och extra satsningar inom olika verksamhetsområden. Bokslutsprognosen för 2019 visar på ett utfall om 10 Mkr, i enlighet med budgeten.

Diagram 3: Årets budget och utfall 2009–2018 och prognos 2019, mkr

Budget 2020 har byggt på att kommunens intäkter överstiger kostnaderna och resultatet uppgår till 10 Mkr, det vill säga en budget i balans.

3.2 Skattesats

2019 sänktes skattesatsen med 25 öre jämfört med året innan. Österåkers kommun har under 2019 haft landets lägsta kommunalskatt. För 2020 lämnas skattesatsen oförändrad vilket innebär 17,10 öre per skattekrona.

Skattekraften (antal skattekronor per invånare) i förhållande till riket har ökat med ca 0,2 procent jämfört med årets innan och uppgår till 113,2 procent. Enligt skatteverkets preliminära uppgifter för 2018 har kommunens skattekraft ökat med cirka 4,3 procent, länets med cirka 4,6 procent samt rikets med 3,6 procent.

3.3 Skatteintäkter och statsbidrag

Tabell 5: Utveckling av kommunalskatt och utjämningsystem inkl. statsbidrag för Österåkers kommun

	Utfall 2017	Utfall 2018	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunalskatt, Mkr	1 888,9	1 911,2	1 962,8	2 033,1	2 109,7	2 180,5
Förändring, Mkr	34,0	22,3	51,6	70,3	76,6	70,8
Förändring, %	1,8%	1,2%	2,7%	3,6%	3,8%	3,4%
Utjämningsystem Mkr	239,4	228,1	242,2	257,9	263,6	273,3
Förändring, Mkr	49,0	-11,3	14,1	15,7	5,7	9,7
Förändring, %	25,8%	-4,7%	6,2%	6,5%	2,2%	3,7%

Till grund för beräkningarna ligger kommunens skatteunderlagsprognos för riket, 2020 års kostnadsutjämning, skattesatsen för 2020 som uppgår till 17,10 samt kommunens egen befolkningsprognos och andra lokala faktorer.

Utjämningsystemet har som huvudsyfte att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandhålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden. Utjämningsystemet består i första hand av fyra olika delar: inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag/avgift och regleringsbidrag/avgift.

Regleringsposten beräknas som ett enhetligt belopp per invånare. Förändringar i ansvaret mellan kommunsektorn och staten regleras ekonomiskt vid tillämpning av den kommunala finansieringsprincipen.

Utöver de generella statsbidragen finns det flertalet andra riktade bidrag till kommunerna som huvudmannen kan söka utefter givna kriterier.

3.4 Prisutveckling och personalomkostnader

Avtal för lärarnas samverkansråd (Lärarnas riksförbund och Lärarförbundet) är nivålost och gäller fram till 2021-03-31. Vårdförbundet och fysioterapeuterna (Legitimerade Sjukgymnaster) avtal gäller till och med 2022-03-31 och är nivålost. SACO- förbundets tillsvidareavtal är nivålost. AKV Allmän kommunal verksamhets (Vision, SSR, Ledarna) avtal löper till och med 2020-03-31. Avtalet för Kommunal gäller till och med 2020-04-30.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

I takt med att konjunkturläget försämras beräknas arbetslösheten i riket uppgå till cirka 7 procent under åren 2020–2022 som innebär att löneökningstakten förväntas vara relativt måttlig.

Regeringen bedömer prognosen för timlöneutvecklingen 2020 till cirka 2,8 procent.

Indexuppräkning för övriga kostnader beräknas med cirka 2 procent. Taxor/avgifter, förutom maxtaxan och försäljning av tjänster, beräknas med 2 procent. Utveckling av KPI beräknas för 2020 uppgå till 1,9 procent enligt SKL.

Personalomkostnader kommer att höjas från 39,2 procent (2019) till 39,7 procent för 2020. Det är avtalspensioner som kostar mer för anställda upp till 65 år. Bakgrunden är att allt fler av de anställda har pensionsgrundande lön utöver taket (7,5 inkomstbasbelopp) och därför har rätt till förmånsbestämd pension.

För anställda som vid årets ingång fyllt 65 år kommer personalomkostnaderna att minska från 22 procent (2019) till 15,85 procent för 2020 då särskild löneskatt för äldre tas bort från 1 juli 2019. För att vara konkurrensneutral ska personalomkostnadspålägget (PO) täcka arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner.

3.5 Pensionskostnader

Kommunens totala pensionskostnader består i stort sett av pensionsutbetalningar för pensionärer, individuell del för nuvarande anställda samt avsättningar för förmånsbestämd pension. Särskild löneskatt på 24,26 procent inkluderas i alla delarna.

Pensionskostnaderna kommer att öka de närmaste åren. SKL har beräknat ett PO-pålägg motsvarande 8,2 procent för att täcka kostnaderna för aktuella anställda. Pensionskostnader består av kollektivavtal (KAP-KL och AKAP-KAL) som är en avgiftsbestämd del om 4,5 procent av lönesumman och en förmånsbestämd del. Den förmånsbestämda pensionen utgår på de inkomstdelar som ligger utöver 7,5 inkomstbasbelopp (40 250 kr/mån år 2019) och garanterar en pensionsinkomst av 55 procent i förhållande till slutlig pensionsgrundande inkomst vid full tjänstgöringstid. Detta gäller för anställda födda tidigare än år 1986. För anställda som är födda år 1986 eller senare och tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp avsätts 30 procent av lönen. Resterande del av pensionskostnaderna avser kostnader i den så kallade ansvarsförbindelsen före 1997-12-31. Denna finansieras av en så kallad regleringspost i resultaträkningen för pensionskostnader. För 2020 har 55 Mkr avsatts för denna regleringspost. Ansvarsförbindelsen som är intjänade före 1998 var vid bokslutet 2018 cirka 690 Mkr inklusive löneskatt.

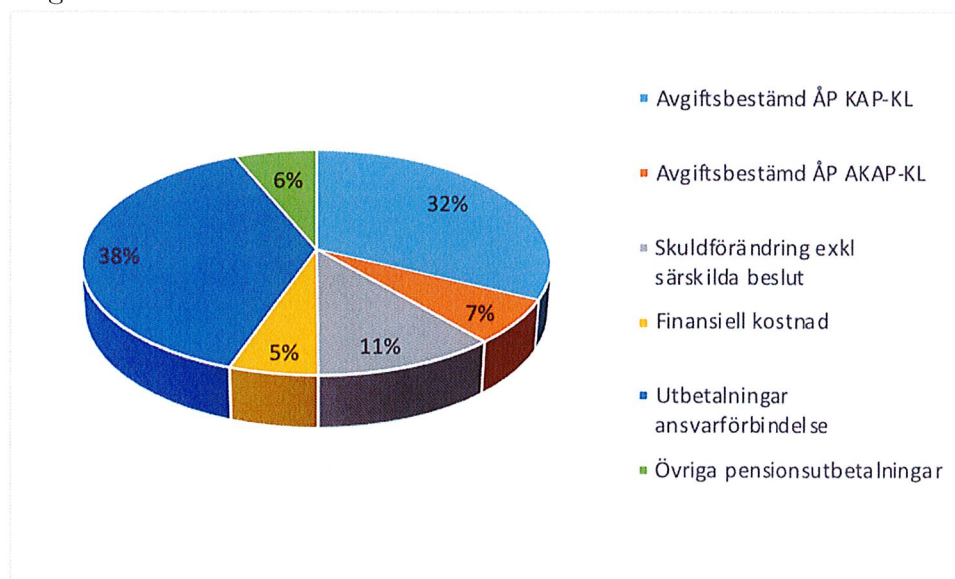
Österåkers kommun har reserverat medel motsvarande hela pensionsskulden före 1998 i form av ansvarsförbindelsen under eget kapital i balansräkningen för att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt. Enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel har 169 Mkr placerats och marknadsvärdet är cirka 183 Mkr vid

september månad 2019. Kommunen har också placerat cirka 424 Mkr i form av överlikviditet och marknadsvärdet är cirka 440 Mkr vid september månad 2019.

Pensionskostnader (gamla utbetalningar) för perioden 2020–2022 uppskattas till cirka 40 Mkr (exklusive skatt) årligen. Enligt kommunens finansiella mål kan 50 procent av dessa kostnader, som motsvarar cirka 20 Mkr, från och med 2019 års beslutade budget finansieras av de reserverade medlen. Detta kommer, i det fall det blir aktuellt, att beaktas i balanskravsutredningen. I budget för 2020 och plan 2021–22 har dock hela pensionskostnaden beräknats i kommunens driftbudget.

Pensionskostnader fördelas i olika delar. Avgiftsbestämd ålderspension med en förmåns- eller premiebaserad del (över 7,5 IBB) beroende på om personer är födda innan eller efter år 1986, utbetalningar avseende ansvarsförbindelsen före 1998, finansiella kostnader för pensionsskulden samt skuldförändring. Som framgår av nedanstående diagram avser cirka 40 procent av kommunens pensionskostnader utbetalningar för ansvarsförbindelse.

Diagram 4: Pension

3.6 Pengnivåer

Kundvalnämnderna har framtagit peng för olika verksamheter enligt Kommunstyrelsens direktiv och anvisningar. Pengen ska gälla för både den egenutförda verksamheten och de externa utövarna. Gymnasiepengen styrs av länsprislistan. Pengnivåer för olika verksamheter redovisas som bilagor. Peng för olika verksamheter exklusive lokalersättning, höjs enligt nedan:

Förskola 3-5	2,0 %	Vård & omsorg	2,0 %
Förskola 1-2	2,0 %	Fritidshem	2,0 %
Grundskola F	3,7 %	Grundskola 1-3	3,3 %
Grundskolan 4-9	2,0%	Musikskolan	Enligt avtal

Lokalpengen höjs med 1,5 % för både förskola och skolan.

Gymnasiepeng styrs i stort sett av länsprislistan som beräknas höjas med 1 procent. Peng inom vuxenutbildning (Komvux) styrs av den gemensamma prislistan inom KCNO och varierar mellan olika kurser och program. Icke pengrelaterade verksamheter räknas upp med cirka 2 procent jämfört med innevarande år. Hänsyn har tagits till generell löneökning med ca 2,6 procent från april 2020, extra politiska satsningar för 2020 samt riktade stadsbidrag till vissa verksamhetsområden

3.7 Riktade stadsbidrag

Det finns flera typer av stadsbidrag: generella och sökbara. En del stadsbidrag söks och redovisas av huvudman/utförare och en del söks och redovisas av respektive nämnd och kommunstyrelsen. Det finns en osäkerhet kring uppskattningen av stadsbidragens storlek inför budget 2020, liksom tidigare år då ett flertal av statsbidragen är sökta men ej beslutade. I nämndernas ramar ingår riktade stadsbidrag och motsvarande kostnader. Förvaltningar i kommunen och övriga huvudmän kan söka även under 2020. Totalt beräknas att kommunen under 2020 får cirka 44,4 Mkr enligt nedan:

- Kommunstyrelsens kontor 2,2 Mkr
- Skolförvaltning 3,2 Mkr
- Kultur- och fritidsförvaltning 0,1 Mkr
- Socialförvaltning 2,5 Mkr
- Produktionsförvaltning 36,4 Mkr

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Dessutom avser cirka 30,2 Mkr flyktingverksamhet enligt Socialnämndens budgetförslag. I resultatbudget (centralt) ingår också cirka 6,4 Mkr för välfärdspengar. För övrigt kan vissa andra riktade bidrag förekomma under året.

3.8 Maxtaxan inom barnomsorg

Hushållet betalar en avgift för att ha sina barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg. Hur mycket hushållet maximalt ska betala baseras på en procentsats av hushållets samlade inkomst upp till ett inkomsttak. Det betyder att ju mer hushållet tjänar desto högre kan avgiften bli, men bara upp till en viss inkomst. Varje år beräknar och informerar Skolverket kommunerna om inkomsttaket och vad den högsta avgiften är för första, andra och tredje barnet i förskola och motsvarande för fritidshem. Avgiftsnivåerna för 2020 kommer att publiceras av skolverket den 1 december 2019 enligt förordningen som trädde ikraft 1 oktober 2018.

4. Verksamhetens nettokostnader och ramar

4.1 Verksamhetens nettokostnader

Det liggande budgetförslaget bygger på att intäkter överstiger kostnader under perioden 2020–2022. Det budgeterade resultatet för år 2020 uppgår till 10 Mkr. Nämndernas utgiftstak avseende bruttokostnaden är beräknad till 2 620 Mkr och intäkter till 373 Mkr.

Verksamhetens nettokostnader omfattar, förutom nämndernas verksamheter, även kostnader för pensioner, statsbidrag för maxtaxan, kompensation för prisutveckling för vissa år samt avskrivningar. I resultatbudgeten har det även avsatts 12 Mkr för oförutsedd verksamhet och 1,5 Mkr för lokaler som en central post. Medel för ”oförutsedd verksamhet” ska i princip kunna finansiera till exempel volymförändring som inte har varit känd under budgetprocessen eller för lägre skatteintäkter än vad som har beräknats i resultatbudgeten.

I budget 2020 ingår också 10 Mkr för realiserade vinster för markförsäljning och redovisas som en central post i resultatbudgeten.

Verksamhetens nettokostnad för år 2020 har budgeterats till cirka 2 290 Mkr, det vill säga drygt 80 Mkr högre än budget för 2019.

4.2 Driftbudget

Nämndernas budget 2020 har i stort sett grundats på prestationer. Prestationsbudgetering innebär att resursfördelningen baseras på volymbeslut det vill säga att priset kopplas till per prestation. Detta kommer att fortsätta följas och utvecklas för budget 2020 och plan 2021–22. Beräkningen av budget 2020 har byggts på budget 2019, volymförändringar med hänsyn till bland annat kommunens befolkningsprognos, indexuppräknings, bokslutsprognosen för 2019 samt vissa andra kända faktorer.

Nämndernas totala volymökningar har beräknats till 33,3 Mkr. Volymökningarna avser Vård- och omsorgsnämnden (15,6 Mkr), För- och grundskolenämnden (7,8 Mkr), och Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (10,9 Mkr). Volymminskning (-1 Mkr) har beaktats inom Socialnämndens verksamhetsområde.

Sammanställning av nämndernas ramar för 2020

Förslag till bruttokostnads och intäktsramar per nämnd för år 2020 samt totalbelopp för åren 2020–2022 är enligt följande:

Bruttokostnader (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Kommunfullmäktige	-13 800	-8 630		
Kommunstyrelse	-176 700	-185 600		
Kultur- och fridsnämnden	-92 600	-94 100		
För- och Grundskolenämnden	-1 025 000	-1 058 000		
Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden	-230 200	-246 600		
Teknisk nämnd	-114 600	-118 800		
Vård- och omsorgsnämnden	-695 600	-723 600		
Socialnämnd	-148 300	-148 800		
Byggnadsnämnd	-21 500	-21 900		
Miljö- och hälsoskydds-nämnd	-13 800	-14 250		
SUMMA	-2 532 100	-2 620 280	-2 715 060	-2 818 740

Intäkter (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
			fasta priser	fasta priser
Kommunfullmäktige	650	30		
Kommunstyrelse	92 400	93 930		
Kultur- och fridsnämnden	5 200	5 300		
För- och Grundskolenämnden	79 300	81 400		
Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden	20 100	20 950		
Teknisk nämnd	5 800	6 200		
Vård- och omsorgsnämnden	76 000	78 500		
Socialnämnd	61 300	62 500		
Byggnadsnämnd	13 700	14 000		
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	5 400	5 500		
Produktionsutskott	2 500	5 000		
SUMMA	362 350	373 310	385 770	393 390

4.3 Investeringsbudget

Anslagsbindningen för investeringsbudget är på projektnivå som kan sträcka sig över flera budgetår. Investeringar ska beräknas med ett bestående värde och en livslängd på minst tre år. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat projekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år. Sådan förändring ska fastställas av Kommunfullmäktige.

Investeringsbudgeten för 2020 är beräknad till 130,2 Mkr (utgifter) och 18,2 Mkr (inkomster). Cirka 13 Mkr av inkomster avser stadsbidrag (Järnvägsbro Rallarvägen-Planskild korsning) och 5,2 Mkr avser övriga offentliga platser. Fördelning av investeringsmedel är enligt nedanstående tabell:

Investeringsbudget (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2020	Plan 2020
UTGIFTER (tkr)				
Teknisk nämnd	-127 800	-122 200	-122 200	-122 200
Kommunstyrelsen (IT)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Kommunstyrelsen (Produktionsutskott)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
SUMMA UTGIFTER	-135 800	-130 200	-130 200	-130 200

INKOMSTER (tkr)				
Teknisk nämnd	25 800	18 200	18 200	18 200
Kommunstyrelsen (IT)	0	0	0	0
Kommunstyrelsen (Produktionsutskott)	0	0	0	0
SUMMA INKOMSTER	25 800	18 200	18 200	18 200

NETTO (tkr)				
Teknisk nämnd	-102 000	-104 000	-104 000	-104 000
Kommunstyrelsen (IT)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Kommunstyrelsen (Produktionsutskott)	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
SUMMA NETTO	-110 000	-112 000	-112 000	-112 000

Detaljerade uppgifter för Tekniska nämndens investeringar finns under punkt 14.10. Produktionsutskottets budgeterade investeringsmedel på 4 Mkr ska användas av de enheter som har råd att stå för kapitalkostnader på grund av gjorda investeringar.

Avskrivningar

De totala avskrivningarna för investeringar uppgår till cirka 47 Mkr 2020. För 2021 respektive 2022 uppgår de preliminärt till 48 Mkr och 49 Mkr. Storleken på avskrivningarna påverkas av omfattningen av investeringar och aktiveringar.

Kapitalkostnader (ränta och avskrivningar) uppgår till cirka 57,8 Mkr 2020. Kapitalkostnader består av avskrivningar och internränta. Avskrivningar och internränta bokförs på nämndnivå och motsvarande internränta bokförs som intäkt på en centralpost i resultatbudgeten

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Komponentavskrivningar enligt Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) har genomförts. Avskrivningsmetoden ska avspegla hur tillgångars värde förbrukas. Detta innebär att man måste ta hänsyn till skillnader i förbrukning och nyttjandeperioder av betydande komponenter i en materiell anläggningstillgång. Enligt nya modellen varierar avskrivningstid beroende på typer av investeringar för olika komponenter för respektive kategori.

5. Finansiella intäkter/kostnader

Finansiella kostnader avser i första hand räntekostnader för pension som avsatts på balansräkningen och kostnader för pensionsförvaltaren Söderberg & Partners. Finansiella intäkter utgörs av borgensavgift och realiserade vinster för placerade medel samt aktieutdelning från de kommunala bolagen.

De krav som ställs på en borgensavgift är bland annat att den ska vara marknadsmässig. En för hög borgensavgift innebär en otillåten värdeöverföring från kommunala bolag medan en för låg borgensavgift innebär att kommunen gynnar sina kommunala bolag på ett sätt som snedvrider konkurrensen på marknaden. Nivån på borgensavgiften var 0,35 procent av beloppet för år 2019 avseende Armadakoncernen och 0,25 procent för Österåkersvatten AB. Hänsyn har tagits till jämförelse med andra kommuner. Detta innebär en avgift om cirka 11,6 Mkr för 2020.

Enligt ny beslutad redovisningslag ”En ändamålsenlig kommunal redovisning” som trädde i kraft januari 2019 gäller särskilda regler för värdering av finansiella instrument. Finansiella instrument som innehas för att generera avkastning eller värdestegring ska värderas till verkligt värde. Orealiserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar. Vid beräkningen av årets resultat efter balanskravsjusteringar ska inte heller återföring av realiserade vinster i värdepapper beaktas.

6. Likviditet och finansiering av investeringsbehov

För perioden 2020–2022 planeras nettoinvesteringar på 112 Mkr årligen. Det är viktigt att beakta vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på längre sikt. En viss osäkerhet råder gällande när i tiden investeringarna kommer att genomföras liksom omfattningen av investeringarna.

Investeringsvolymen kommer att finansieras med egna medel. Detta innebär att ingen upplåning bedöms behövas under perioden 2020–2022. En utredning avseende framtida upplåning ska genomföras under året.

Placering av medel på 130 Mkr har gjorts enligt kommunens policy för förvaltning av pensionsmedel. Detta klassificeras som omsättningstillgångar och är kontinuerligt föremål för

köp och försäljning. Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde per 31 augusti 2019 på 182,7 Mkr.

Överlikviditet har under 2014 och 2017 placerats i enlighet med policy för förvaltning av överlikviditet. Det totala placerade beloppet uppgick till 400 Mkr. Totalt har tillgångarna i överlikviditetsportföljen ett marknadsvärde per 31 augusti 2019 på 440,4 Mkr.

Kommunens likvida medel var i början av 2019 135,4 Mkr. Detta ligger på bankkonto utan räntetäckning med hänsyn till Sveriges reporänta på -0,25 procent. Likviditeten ska täcka löpande utbetalningar på både drift och investeringar.

7. Avstämning mot finansiella mål

Årets resultat visar att kommunens intäkter överstiger kostnaderna under perioden 2020–2022 enligt den föreslagna budgeten. Det första finansiella målet enligt balanskravet, är därmed uppfyllt i liggande budgetförslag.

I finansiella målsättningar ingår att utdebitering ska hållas så låg som möjligt under perioden 2019–2022. Kommunens skattesats bibehålls 2020 och är 17,10. 2019 har Österåker haft den lägsta kommunala skattesatsen i landet. Kostnadsutveckling per invånare ska inte överstiga 3,0 procent i snitt under mandatperioden. Budgetförslaget för 2020 har byggts på en kostnadsutveckling om ca 3 procent jämfört med budget 2019. Kommunen har avsatt 112 Mkr per år (snitt under perioden 2020–2022) för nettoinvesteringar. Minst 50 procent av investeringsvolym som överstiger årets avskrivningar, ska finansieras med årets resultat och posten oförutsett och högst 50 procent via realisationsvinster/exploateringsintäkter och egna medel. Mellanskillnaden för 2020–2022 kan hanteras via egna medel.

Kommunen har utvecklat ekonomiska styrprinciper och har god kontroll över kostnadsutveckling i syfte att säkerställa ambitionen om att en god ekonomisk hushållning upprätthålls. Dessutom har kommunen reserverat medel för en del av pensionskulden för att lindra den ekonomiska belastningen under de år då pensionsutbetalningarna ökar kraftigt.

Kommunen har framtagit en policy för förvaltning av pensionsmedel. Medel har också reserverats inom RUR (Resultatutjämningsreserv) som kan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Årets resultat som överstiger 2 procent av eget kapital ska reserveras för resultatutjämningsreserv i balansräkning under posten eget kapital. I budgetförslaget för 2020 och plan 2021–2022 har hela pensionskostnaden beräknats i kommunens driftbudget.

8. Balanskrav

Det lagstadgade balanskravet innebär att årets resultat ska vara minst ett nollresultat från och med räkenskapsåret 2000. Om bokslutet visar på ett underskott innebär huvudregeln att det ska återställas inom tre år. Resultatet för 2018 var 3,9 Mkr och bokslutsprognosen i delårsrapporten 2019 är ett resultat om 10 Mkr.

9. Känslighetsanalys

Kommunens ekonomi påverkas av många faktorer och i tabellen nedan visas exempel på hur förändringen av några väsentliga parametrar skulle påverka kommunens resultat.

Tabell 6: Faktorerens eventuella påverkan på kommunens resultat

Känslighetsanalys	Mkr
Exempel förändring vid;	
Ändrad utdebitering, 1 kr	119,2
Skatteunderlagsförändring, 1 %	19,8
Nettokostnadsförändring, 1 %	23
Löne- och prisförändring, 1 %	19,6
En miljard kr i statlig satsning till kommunerna	4,4
10 heltidstjänster	6

10. KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET

Tabell 7: Intäkter och kostnader 2020–2022

KOSTNADS- OCH INTÄKTSBUDGET (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
INTÄKTER/UTJÄMNING				
Skatteintäkter	1 962 800	2 033 100	2 109 700	2 180 511
Utjämningsystem, statsbidrag	143 350	154 580	160 300	170 000
Fastighetsavgift	98 850	103 290	103 290	103 290
Statsbidrag, Maxtaxan	13 900	13 900	13 900	13 900
Verksamhetens avgift & bidrag	362 350	373 310	385 770	393 390
Finansiella intäkter	17 000	12 000	12 000	12 000
Kapitalkostnader	53 400	57 800	58 000	58 000
Rea. vinst (markförsäljning)	10 000	10 000	10 000	10 000
SUMMA INTÄKTER	2 661 650	2 757 980	2 852 960	2 941 090
KOSTNADER				
Fördelade kostnader	-2 532 100	-2 620 280	-2 715 060	-2 818 740
Finansiella kostnader	-1 400	-2 200	-2 200	-2 200
Avskrivningar	-44 000	-47 000	-48 000	-49 000
Reglering, pension	-50 000	-55 000	-60 500	-65 200
Oförutsett	-12 000	-12 000	-10 000	-7 750
Sverigeförhandlingen	-10 000	-10 000	-10 000	10 000
Lokaler	-2 150	-1 500	-2 200	-3 200
SUMMA KOSTNADER	-2 651 650	-2 747 980	-2 847 960	-2 936 090
Marginal	10 000	10 000	5 000	5 000

11. RESULTATBUDGET

Av resultatbudgeten framgår hur den kommunala ekonomin förväntas utvecklas under åren 2020-2022.

Tabell 8: Resultatbudget

RESULTATBUDGET (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Verksamhets intäkter	386 250	397 210	409 670	417 290
Varav nämnder	362 350	373 310	385 770	393 390
Verksamhetskostnader	-2 606 250	-2 698 780	-2 797 760	-2 884 890
Varav nämnder	-2 532 100	-2 620 280	-2 715 060	-2 818 740
Nettokostnader	-2 220 000	-2 301 570	-2 388 090	-2 467 600
Varav nämnder	-2 169 750	-2 246 970	-2 329 290	-2 425 350
Avskrivningar	-44 000	-47 000	-48 000	-49 000
Kapitalkostnader	53 400	57 800	58 000	58 000
Verksamhetens nettokostnader	-2 210 600	-2 290 770	-2 378 090	-2 458 600
Skatteintäkter, utjämning	2 205 000	2 290 970	2 373 290	2 453 801
Skatteintäkter	1 962 800	2 033 100	2 109 700	2 180 511
Utjämningssystem, statsbidrag	242 200	257 870	263 590	273 290
Finansiella intäkter/kostnader	15 600	9 800	9 800	9 800
Finansiella intäkter	17 000	12 000	12 000	12 000
Finansiella kostnader	-1 400	-2 200	-2 200	-2 200
ÅRETS RESULTAT	10 000	10 000	5 000	5 000

12. FINANSIERINGSANALYS

FINANSIERINGSANALYS (tkr)	Bokslut 2018	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	3 941	10 000	10 000	5 000	5 000
Justering för av- och nedskrivningar	39 099	32 354	47 000	48 000	49 000
Ökning/minskn av pensionsavsättningar	24 493	26 817	21 144	36 448	37 918
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-24 509	-26 762	11 496	16 192	38 722
Ökning/minskning kortfristiga skulder	15 254	-3 562	0	0	0
Ökning/minskning exploateringsstillgångar	17 877	-30 674	0	0	0
Medel från den löpande verksamheten	76 155	8 173	89 640	105 640	130 640

INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-87 047	-138 835	-130 200	-130 200	-130 200
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	138				
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-2 378				
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar					
Investeringsbidrag	0	35 809	18 200	18 200	18 200
Medel från investeringsverksamheten	-89 287	-103 026	-112 000	-112 000	-112 000

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Minskning av långfristiga skulder	-3 499	-950	0	0	0
	-407				
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	625	10 360	10 360	20 360	20 360
Ökning/minskn av övr avsättningar	417 997	0	-13 000	-39 000	-39 000
Medel från finansieringsverksamheten	6 873	9 410	-2 640	-18 640	-18 640

ÅRETS KASSAFLÖDE					
Likvida medel vid årets början	141 703	135 443	50 000	25 000	0
Likvida medel vid årets slut	135 443	50 000	25 000	0	0

13. BALANSBUDGET

BALANSBUDGET (tkr)	Budget 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
TILLGÅNGAR				
Immateriella och materiella anläggningstillgångar	540 210	1 003 372	1 067 372	1 130 372
Finansiella anläggningstillgångar	550 000	533 148	512 788	492 428
Fordringar	914 990	838 895	822 703	783 981
Exploateringstillgångar	100 000	125 000	125 000	125 000
Kassa o bank	100 000	25 000	0	0
SUMMA TILLGÅNGAR	2 205 200	2 525 415	2 527 863	2 531 781
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Ingående eget kapital	1 303 060	1 279 398	1 289 398	1 294 398
Resultat	10 000	10 000	5 000	5 000
Pensionsavsättningar	236 000	254 559	291 007	328 924
Övriga avsättningar	0	405 075	366 075	327 075
Långfristiga skulder	95 000	86 383	86 383	86 383
Kortfristiga skulder	561 140	490 000	490 000	490 000
SUMMA SKULDER	2 205 200	2 525 415	2 527 863	2 531 781
DIFF	0	0	0	0
Soliditet % exkl. pensionsåtagande*	59%	51%	51%	51%
Soliditet % inkl. pensionsåtagande*	29%	25%	26%	27%
Ansvarsförbindelse (Mkr) inkl. löneskatt	669 684	644 979	623 435	600 821

* Soliditeten, eget kapital i relation till tillgångarna, visar kommunens långsiktiga betalningsförmåga. Redovisning av pensionsskuld har gjorts enligt en blandad modell. Detta innebär att större delen av pensionsskulden per sista december 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Kommunens totala pensionsskuld för år 2020 uppgår till cirka 900 Mkr varav 665 Mkr ligger inom linjen (ej inkl. i balansräkningen). Om den ingår som en skuld i balansräkningen sjunker soliditeten från ca 50 % till ca +25% för 2020.

14. Nämndernas uppdrag och budget

14.1 Kommunfullmäktige

Fullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och består av 51 ledamöter. Det finns 9 olika partier representerade i KF under mandatperioden 2018–2022. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell natur eller av större vikt för kommunen gällande till exempel mål och riktlinjer för verksamheten, budget och plan, kommunalskatt och andra principiellt viktiga ekonomiska frågor. Vidare beslutar Kommunfullmäktige om nämndorganisation och verksamhetsformer, val av ledamöter/ersättare samt revisorer, ekonomiska förmåner till förtroendevalda, folkomröstningar, årsredovisning och ansvarsfrihet. Revisorerna har i uppdrag att granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden.

Förändringar

Kommunfullmäktiges bruttoram minskar med 5 770 tkr framförallt på grund av att Överförmyndarenheten från och med 1 januari 2020 tillhör Kommunstyrelsens förvaltning. Intäktssidan för Kommunfullmäktige minskar med 620 tkr jämfört med 2019 på grund av att statsbidraget som Val- och demokratinämnden mottagar endast sker under valår.

Kommunfullmäktige	Brutto	Intäkter
Budget 2019 (tkr)	-13 800	650
Kommunfullmäktige inkl. partistöd	-6 090	0
Revision	-1 940	30
Val- och demokratinämnden	-600	0
Överförmyndare	-4 170	0
Volymjustering (överförmyndare)	4 170	0
Budget 2020	-8 630	30

Kommunalt partistöd (utbetalning, redovisning och granskningsrapport)

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning till Kommunfullmäktige som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i KL 2 kap. 9 §, första stycket. Till redovisningen ska bifogas en granskningsrapport. Detta ska lämnas till Kommunfullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Partistöd för 2020 utbetalas i januari/februari 2020 till de nio partier som erhållit mandat i Kommunfullmäktige och i övrigt i enlighet med antagna regler för lokalt partistöd och ”Bestämmelser avseende arvoden och ersättningar till Österåkers kommuns förtroendevalda samt stöd till politiska partier”.

14.2 Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens verksamhetsområde omfattar kultur-, förenings-, idrotts-, och fritidsverksamhet. Dess uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, hantera avgifter och ersättningar, följa upp mål och kvalitet inom nämndens olika verksamhetsområden. Kultur- och fritidsnämnden gör en del beställningar av verksamhet som inte är lagstiftad så som till exempel fritidsgårdar, sport- och friluftsverksamhet. Nämnden beslutar bland annat om bidrag till ungdomsföreningar och studieförbund samt har arrangörsansvar för kommunens viktiga kulturevenemang. Musikskoleverksamhet drivs för närvarande av fyra upphandlade utförare.

Nämndens resultatmål för 2020:

- Kommunens invånare och besökare ska i de kommunala idrottsanläggningarna uppleva att de får ett trevligt bemötande samt att anläggningarna är säkra, hela och rena
- Kultur och fritidsnämnden ska verka för ett varierat och allsidigt kulturutbud med hög kvalitet
- Nämnden ska inte redovisa någon negativ budgetavvikelse vid bokslut
- Kultur och fritidsnämnden verkar för demokratiutveckling i skolan. Fler skolor ska delta i kommunens demokratistärkande arbete
- Den upplevda tillgängligheten till kommunens kultur och fritidsutbud ska öka.
- Kultur och fritidsnämnden ska verka för att folkbiblioteket erbjuder hög tillgänglighet avseende öppettider och tillgång till medier, aktiviteter och program
- Andelen unga som alltid känner sig trygga inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde ska öka
- Förbättra möjligheterna att arbeta långsiktigt och strategiskt med kulturmiljöfrågorna i Österåkers kommun
- Utveckla möjligheterna för medborgardialog med föreningar inom nämndens verksamhetsområde
- Kommunen ska erbjuda ett rikt och mångfacetterat kultur- och fritidsliv

Volym Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhet	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Musikskolan, antal elever	1318	1350	1347	1375	1400	1425
Musikskolan, antal kurser	1856	1930	1919	1930	1960	1995
Program och aktiviteter (biblioteket)	538	450	450	500	550	550
Bemannade öppettid dagar /år*	476	475	475	475	475	475
Besök (biblioteket)	178000	215000	215000	200000	200000	200000
Utlåning (biblioteket)	124000	150000	150000	150000	150000	150000
Varav e-lån	6000	6000	6000	6000	6000	6000
Föreningsbidrag: Antal sammankomster	31 835	34000	32 000	34000	34000	34000
Föreningsbidrag: deltagartillfällen	320 223	340000	340 000	340 000	340000	340000
Fritidsgårdar, öppettid/vecka (ej sommar)	131	131	134	131	131	131
Fritidsgårdar, antal besök	84800	55000	85000	55000	55000	55000
Simhall, antal besök	93649	105000	105000	105000	105000	105000
Simskola totalt antal tillfällen	9000	11500	11500	11500	11500	11500

* För biblioteken i Åkersberga, på Ljusterö och på Ingmarsö

Förändringar

Indexuppräknings har skett med 2 procent för att kompensera för prishöjningar inklusive löneökningar. Samtidigt har en effektiviseringsplan tagits fram för att minska kostnader inom budgetramen med 1,2 Mkr till 2020.

Kultur- och Fritidsnämnden Budget 2019 (tkr)	Brutto -92 600	Intäkter 5 200
Indexuppräknings	-1700	100
Lägre hyra för fridrottsanläggning	500	
Effektivisering	1200	
Politiska satsningar enligt nedanstående: <i>Sommarklubb för låg- och mellanstadieelever</i> <i>Biblioteket förstärks</i> <i>Fler kultursatsningar</i> <i>Anläggningsbidrag föreningsliv</i>	-1 500	
Budget 2020	-94 100	5 300

Ramen för 2020 har utökats med 1,5 Mkr för politiska satsningar, varav 200 tkr är avsatt för att anordna sommarklubb för elever på låg- och mellanstadiet. Satsningar har gjorts för att kunna stärka fritidsfrågorna i förvaltningsledningen, för att göra fler kultursatsningar, samt kunna ge anläggningsbidrag till motorgård och kampsport. En förstärkning görs på biblioteket, för att förnya och anpassa de digitala systemen och för att införa tjänsten ”Boken kommer”.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Kultur- och fritidsnämnden ska även utreda kostnaden för ett nytt tak på Biskopstunaborgen, utreda sänkta avgifter på Solskiftesbadet för funktionshindrade, samt utreda vilka reinvesteringsbehov det finns på Domarudden. Arbetet med fornvårdsplanen ska fortgå under 2020.

14.3 För- och grundskolenämnd

Förskole- och grundskolenämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen, med undantag för drift av verksamhet. I nämndens uppdrag ingår att svara för övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, lokalprognoser, information samt uppföljning av kvalitet och resultat. Inom nämnden organiseras också Pedagogcentrum som erbjuder utvecklingsinsatser till samtliga huvudmän i förskola och skola inom kommunen samt samordning av verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningen (VFU).

Nämndens ansvarsområde styrs av nationella mål och föreskrifter, reglemente, Kommunfullmäktiges inriktningsmål och politiska uppdrag.

Nämndens resultatmål för 2020:

- Medborgare får snabbt och korrekt svar på fråga angående förskola och grundskola vid kontakt med kommunen
- Ingen negativ budgetavvikelse
- Verksamheten i förskola håller hög kvalitet
- Alla elever når kunskapsmålen i alla ämnen i årskurs 9
- All personal inom förskola och grundskola har god kompetens kring funktionsvariationer hos barn i förskolan och elever i grundskolan
- Barn och elever är trygga i sin förskola och skola

Volym Fö- och grundskolenämnden

STYRTAL	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019 (per juni)	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Volym enligt befolkningsprognos						
Antal invånare i åldern 1-5	2 825	2 976	2 906	2 931	2 974	3 013
Antal invånare i åldern 6	584	583	578	658	654	683
Antal invånare i åldern 7-15	5 872	5 888	5 874	5 862	5 934	5 991
Volym (antal genomsnitt över året)						
Förskola	2 414	2 466	2 452	2 491	2 528	2 561
Pedagogisk omsorg	160	148	154	148	150	152
Totalt volym förskolebarn	2 574	2 614	2 606	2 639	2 678	2 713
Förskoleklass	598	610	612	690	686	716
Skolår 1-3	1 862	1 857	1 889	1 885	1 904	1 924
Skolår 4-5	1 235	1 287	1 239	1 239	1 252	1 265
Skolår 6-9	2 612	2 656	2 671	2 666	2 693	2 720
Totalt volym skola, exkl F/nyanlända	5 709	5 800	5 799	5 790	5 849	5 909
Fritidshem (F-3, 4-6) 6-12 år	2 974	3 012	2 996	3 062	3 069	3 111

På kortare sikt, fram till 2023 väntas antalet förskolebarn i åldern 1–5 år öka med cirka 300 barn. Med hänsyn till nyttjandegraden som vid senaste mätningen i oktober 2018 var 86 procent, innebär det ett behov av 2–3 förskolor på kort sikt.

På längre sikt väntas en kraftigare ökning av förskolebarn och 2030 beräknas det finnas cirka 1 300 fler barn jämfört med idag. Lokalbehovet fram till 2030 omfattar, med hänsyn tagen till aktuell nyttjandegrad, 10–11 förskolor vilket innebär ungefär en ny förskola per år.

Utfallet 2018 var drygt 6 450 barn i åldern 6–15 år. Under de senaste fem åren har antalet barn i åldersgruppen ökat med ungefär 700. Fram till 2023 väntas en ökning med cirka 350 barn i åldersgruppen. Därefter väntas en ökning med 150–250 barn per år fram till 2030 då det beräknas finnas 1 700 fler barn än 2018, vilket motsvarar ett behov av 2-3 nya skolor, främst i västra delarna av kommunen och i centrala Åkersberga.

Förändringar

Nettobudget 2020 uppgår till 976,6 Mkr, vilket innebär en ökning av ramen med 30,9 Mkr jämfört med 2019. Förändringen förklaras främst av ökande volym i förskoleklass, förskola, fritidshem, ökade pengnivåer, samt politiska satsningar.

För- och Grundskolenämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2019 (tkr)	-1 025 000	79 300
Indexuppräkning	-19 900	1 500
Effektivisering	1 200	
Volymjustering	-8 400	600
Lägre hyra för friidrottsanläggning	400	
Politisk satsning, höjning av skolpeng F-3	-2 000	
Politisk satsning, förstärkning ökad skolnärvaro	-500	
Politisk satsning, ökat tilläggsbelopp	-800	
Övriga politiska satsningar enligt nedanstående:	-3 000	
<i>Utveckling av pedagogcentrum</i>		
<i>Att möta olikheter</i>		
<i>Anpassat studiematerial till elever med tal- och språksvårigheter</i>		
<i>Sökbara medel för anpassning av undervisning</i>		
Budget 2020	-1 058 000	81 400

Kommunen har valt att prioritera extra satsningar inom förskole- och skolverksamhet 2020. Indexuppräkningsen är generell 2 procent, med undantag för vissa verksamheter. En särskild lågstadiesatsning görs genom en höjning av pengarna för förskoleklass samt årskurs 1–3 med 3,7 % respektive 3,3 %. Lokaler räknas upp med 1,5 procent. Fokus för de politiska satsningarna 2020 är inom områdena särskilt stöd och tillgängligt lärande.

Pedagogcentrum förstärks med 3 000 tkr. Syftet med det är att fortsätta att utveckla och stärka verksamheten, samt att möjliggöra implementeringen av modellen *Att möta olikheter*, som Pedagogcentrum arbetat fram under året. Implementeringen av modellen kan innefatta bland annat fortbildning av pedagoger, men även extern kompetensutveckling inom området tillgängligt lärande, så som exempelvis Magelungens pilprogram. Pedagogcentrum ska erbjuda stöd till pedagoger när det gäller anpassat studiematerial till elever med tal- och språksvårigheter, exempelvis med hjälp av logopedkompetens. Den kick-off som Pedagogcentrum de senaste åren har arrangerat ska fortsätta att anordnas årligen, då den varit betydelsefull för pedagoger verksamma i Österåker och ett viktigt forum för spridning av det utvecklingsarbete som görs i förskola och skola i kommunen.

Under 2020 görs ytterligare två satsningar på området särskilt stöd och tillgängligt lärande. Ett gemensamt projekt kring skolnärvaro med Socialnämnden har pågått under 2018–2019, bland

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

annat med stöd av PRIO-pengar. Arbetet med problematisk skolfrånvaro ska även fortsättningsvis prioriteras av nämnden, varför en satsning på 500 tkr görs inför 2020. Utöver det utökas stödbudgeten för verksamhetsstöd/tilläggsbelopp med 800 tkr för höstterminen 2020.

För- och grundskolenämnden får i uppdrag att utveckla en fortbildning särskilt inriktad till utförare av pedagogisk omsorg. Ett sökbart bidrag för skolor ska inrättas för inköp av pedagogiska hjälpmedel för att kunna anpassa undervisningen. Det skärgårdsstöd som finns idag för att möjliggöra en likvärdig utbildning bör ses över och eventuellt breddas till ett så kallat landsbygdsstöd.

En av de utmaningar som kommunerna står inför framöver är kompetensförsörjningen inom en rad olika verksamhetsområden, bland annat förskola och skola. Behöriga pedagoger är den viktigaste påverkansfaktorn för undervisningens resultat. Österåkers kommun har gjort flera insatser för att öka behörigheten i förskola och skola under 2019. Under året har förste förskollärartjänster inrättats i Österåkers kommun. Satsningen syftar till att öka kompetensen på förskolorna. En utvärdering av satsningens effekter ska göras under 2020. Även effekten av den pågående uppdragsutbildningen av barnskötare till förskollärare, både ekonomiskt och kvalitetsmässigt ska utredas inför budget 2021.

14.4 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende gymnasieutbildning och kommunal vuxenutbildning, med undantag för drift av verksamhet. I nämndens uppgifter ingår bland annat resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat samt förslag till budget. Inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden organiseras även ungdomsmottagningen och det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Nämndens resultatmål för 2020:

- Medborgare får snabbt och korrekt svar på fråga angående förskola och grundskola vid kontakt med kommunen
- Ingen negativ budgetavvikelse
- Alla elever på nationellt program i gymnasieskolan går ut med gymnasieexamen
- All personal inom gymnasieskolan har god kompetens kring funktionsvariationer hos elever
- Gymnasieelever är trygga i sin gymnasieskola

Volym- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

STYRTAL	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Volym- enligt befolkningsprognos <i>Antal invånare i åldern 16-18</i>	1 773	1 795	1 891	2 002	2 052	2 068
Nyttjandegrad						
Gymnasium 16- 18 år	97%	96%	96%	91%	96%	96%
Gymnasiesär	1,9%	1,8%	1,7%	1,6%	1,7%	1,7%
Modersmål	5,2%	4,7%	5,0%	4,2%	5,0%	5,0%
Volym (antal genomsnitt över året)						
Gymnasium inkl nyanlända	1 716	1 720	1 820	1 830	1 975	1 990
Gymnasiesär	33	32	32	32	35	35
Modersmål	93	85	95	85	103	104

Under de senaste åren har antalet i åldersgruppen 16-18 år varierat mellan knappt 1 500 till nästan 1 800 individer. 2020 väntas åldersgruppen vara 2 000 vilket kommer att ligga på ungefär samma nivå till år 2025. Prognosen är beroende av flera faktorer, främst bostadsbyggande och in- och utflyttning. Mellan 2025 och 2030 väntas en ökning i åldersgruppen till 2 250 individer, vilket är cirka 650 fler än idag. De senaste åren har cirka 50 procent valt gymnasieskolor i annan kommun, cirka 30 procent den kommunala gymnasieskolan Österåkers gymnasium och cirka 20 procent den fristående gymnasieskolan Skärgårdsgymnasiet.

Förändringar

Nämndens ram har utökats med cirka 15,6 Mkr, dels genom politiska satsningar dels genom kompensation för volym- och löneökning. Indexuppräknings är generellt 2 procent, förutom lokaler som har uppräknats 1,5 procent, samt länsprislistan för gymnasiet som uppskattas uppräknas med 1 procent.

Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden Budget 2019 (tkr)	Brutto -230 200	Intäkter 20 100
Indexuppräkning	-4 400	200
Effektivisering	600	
Volymjustering	-11 200	300
Politisk satsning, förstärkning av ungdomsmottagningen	-700	
Politisk satsning, förstärkning av kommunala aktivitetsansvaret	-700	350
Budget 2020	-246 600	20 950

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

De politiska satsningarna för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fokuseras på verksamheterna Ungdomsmottagningen och det Kommunala aktivitetsansvaret (KAA), som förstärks med 700 tkr per verksamhet.

Ungdomsmottagningen har under 2019 mottagit pris som ”Årets nytänkare”² genom den satsning som gjorts på gratis hygienprodukter. Arbetssättet har haft många positiva effekter och metoden har spridit sig till andra ungdomsmottagningar runt om i landet. Genom PRIO-medel har ungdomsmottagningen under 2019 kunnat stärka personalgruppen med en extra barnmorska. Genom att utöka verksamhetens ram med 700 tkr har ungdomsmottagningen möjlighet att fortsätta arbetet i samma omfattning som under 2019.

Även verksamheten som hanterar det Kommunala aktivitetsansvaret förstärks med 700 tkr. Under åren 2017-2019 har nämnden erhållit statsbidrag via Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF), som använts till finansiering av två ungdomscoacher inom KAA. Ungdomscoacherna är med sitt motiverande arbete med ungdomarna ett viktigt komplement till studie- och yrkesvägledaren för att uppnå ett effektivt och framgångsrikt arbetssätt. Den politiska satsningen syftar till att nämnden även i fortsättningen ska kunna bemanna KAA med två ungdomscoacher och en studie- och yrkesvägledare. Tillsammans med Vaxholm och Täby har Österåker ansökt om att få delta i ett ESF-projekt, vilket, om det beviljas, kommer att kunna finansiera en liten del av verksamheten under 2020.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda det framtida behovet av SFI och Språkinträdning i kommunen och hur detta bör organiseras.

14.5 Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen (SoL) vad avser omsorgen om äldre människor och människor med funktionsnedsättning, med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheterna. Vård- och omsorgsnämnden fullgör vidare kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL), samt enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med undantag för själva driften av de kommunala resultatenheterna.

Nämndens resultatmål:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka
- Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut
- Antal barn med problematisk skolfrånvaro ska minska

² Utmärkelsen delades ut av Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar (FSUM)

- Andel omsorgstagare som är nöjda ska öka
- Personer som är utsatta för våld i nära relationer, ska erbjudas stöd och hjälp
- Verksamheten ska drivas på ett för miljön hållbart sätt
- Tillgång till bostäder för Vård- och omsorgsnämndens målgrupper för att täcka behovet

Volym Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhet	Budget 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Äldreomsorg						
Särskilt boende, årsplatser	252	264	275	295	320	345
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 916	1 954	1 954	1 993	1 993	1 993
Korttidsplatser, antal dygn	5 840	5 840	5 840	5 840	6 000	6 200
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	2 188	2 232	2 232	2 276	2 276	2 276
Antal Kunder hemtjänst	605	616	616	616	625	640
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	250 000	250 000	255 000	250 000	256 250	262 656
Hemtjänst, pris/utförd timme	420	428	428	437	437	437
Funktionshinder						
Boende, antal vuxna	143	143	143	143	148	153
Boende, antal barn	10	11	11	11	12	13
Daglig verks enl. LSS, antal personer	180	170	170	170	175	180
Korttidsvistelse, antal dygn	4 044	4 104	4 104	4 104	4 104	4 104
Korttidstillsyn, antal barn	34	34	34	34	35	36
Personlig assistans LSS, Vuxna	21	12	15	14	15	16
Personlig assistans LSS, Barn	10	10	8	7	8	9
Personlig assistans SFB, Vuxna	44	45	45	45	46	47
Personlig assistans SFB, Barn	14	16	14	14	15	16
Hem för vård & boende (HVB), antal dygn	8 706	7 976	7 976	7 976	8 136	8 298
Boendestöd, antal personer	144	140	140	140	147	150
Boendestöd, antal timmar	16 916	15 916	15 916	15 916	17 254	17 599
Sysselsättning enl. Sol, antal pass	8 091	7 591	7 591	7 591	7 781	7 975

Andelen personer som är 80 år och äldre ökar i kommunen. Sista december 2018 var antalet 1775 personer och beräknas år 2022 uppgå till 2329 personer enligt befolknings-prognosen, en ökning med 554 personer på fyra år. Detta kommer att innebära ett ökat behov av insatser riktade till målgruppen, till exempel hemtjänst och särskilt boende. Tillgången på särskilt boende för äldre har bedömts vara god sedan hösten 2017, då två nya verksamheter enligt LOV öppnades med totalt cirka 90 platser. Tillgången på platser är dock osäker framöver då LOV-verksamheterna också säljer platser till andra kommuner än Österåker. Ett nytt särskilt boende på Ljusterö är under planering och beräknas öppna med tio platser våren 2021.

Det finns behov av bostäder med särskild service (LSS) för att kunna verkställa beviljade insatser i Österåkers kommun istället för köp av plats i externt boende utanför kommunen. Kostnaden för köp av externt boende är ofta betydligt högre än boenden som drivs av

produktionsförvaltningen eller på entreprenad enligt av Kommunfullmäktige beslutad ersättning. Det finns också behov av olika boendeformer i kommunen för personer med psykiska funktionsnedsättningar för att under kortare eller längre perioder få tillgång till omsorg och boende under trygga former.

Förändringar

Kommunfullmäktige föreslår Vård- och omsorgsnämndens budgetram till 645 100 tkr för 2020. Det innebär en ökad nettokostnadsram med 25 500 tkr jämfört med budget 2019. Av de 25 500 tkr avser 12 100 tkr indexuppräknings från 2019 med 2 procent och 800 tkr i särskilda satsningar.

Vård- och omsorgsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2019 (tkr)	-695 600	76 000
Indexuppräknings	-13 600	1 500
Effektivisering	1 000	
Volymjustering	-16 600	1000
Effekt av NHG	2 000	
Politiska satsningar enligt nedanstående:	-800	
<i>Silvia-certifiering</i>		
<i>Senior power</i>		
<i>Fysisk verksamhet LSS</i>		
<i>Syn- och hörselinstruktör</i>		
Budget 2020	-723 600	78 500

I budget 2020 finns medel som syftar till att möjliggöra en fortsättning på den påbörjade Silviacertifieringen, permanenta Senior power och öka den fysiska aktiviteten på daglig verksamhet.

Silviacertifieringen av undersköterskor påbörjades under hösten 2019 och innefattar verksamheterna Vårdbo särskilt boende och daglig verksamhet. Certifieringen beställs av stiftelsen Sofiahemmet och syftar till att höja livskvaliteten för demenssjuka och deras anhöriga genom att fortbilda all personal i respektive verksamhet. Projektet löper fram till 2021 och återrapporteras i delårs- och årsbokslut.

Två av de politiska satsningarna för nämnden handlar om fysisk aktivitet. Dels permanentas 2020 den verksamhet för äldre (+75), så kallad Senior power, som har legat som en särskild satsning

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

2018 och 2019. Dels ska nämnden utreda hur man kan införa en mer organiserad fysisk aktivitet i de dagliga verksamheterna som ligger inom LSS.

Medel avsattes redan i budget 2018 för rekrytering av syn- och hörselinstruktör. Tjänsten har annonserats vid ett flertal tillfällen. Rekryteringen har inte kunnat genomföras då ingen av de sökande har haft adekvat utbildning. Ny annonsering och tillsättning av tjänst bör ske under 2020.

14.6 Socialnämnden

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen och vad som i lag sägs om socialnämnd utom vad som tillkommer annan kommunal nämnd med avseende på omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

Socialnämndens verksamhet består av fem enheter; vuxenstöd, stöd till barn och unga, familjerätt och familjehem, ekonomiskt bistånd samt stöd och behandling. Därtill finns de förvaltningsövergripande enheterna administrativt stöd och service, samt staben. Kommunens barnombud ingår i Socialnämndens verksamhet.

Nämndens resultatmål är:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka
- Nämnden ska redovisa en budget i balans vid bokslut
- Antalet barn med problematisk skolfrånvaro ska minska
- Äldre personer med missbruk ska genom socialtjänstens insatser uppleva en ökad livskvalité
- Våldsutsatta personer och barn som bevittnat våld i nära relationer ska erbjudas hjälp och stöd.
- Ungdomar som befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö
- Verksamheten ska drivas på ett för miljön hållbart sätt
- Medverka i samhällsplanering för att belysa sociala aspekter

Volym Socialnämnden

Verksamhet	Budget 2018	Budget 2019	budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Placeringar institution/HVB					
Volym (vård dygn/år)	4 198	4 740	4 740	4 882	5 029
Volym (placeringar årsbasis)	11,5	13,0	13,0	13,4	13,8
HVB-placeringar Barn					
Volym (vård dygn/år)	3 285	3 500	2 920	3 285	3 468
Volym (placeringar årsbasis)	9,0	9,6	8,0	9,0	9,5
Familjehemsplaceringar (totalt)					
Volym (vård dygn/år)	12 412	9 417	9 417	10 129	10 608
Volym (placeringar årsbasis)	34,0	25,8	25,8	27,8	29,1
Interna familjehemsplaceringar					
Volym (vård dygn/år)	11 828	9 125	9 125	9 581	10 060
Volym (placeringar årsbasis)	32,4	25,0	25,0	26,3	27,6
Externa familjehemsplaceringar					
Volym (vård dygn/år)	584	292	292	547,5	547,5
Volym (placeringar årsbasis)	1,6	0,8	0,8	1,5	1,5

Förändringar

Socialnämnden nettobudgetram för 2020 uppgår till 86 300 tkr, där ingår indexuppräknings med 2 procent, samt politiska satsningar med 200 tkr. En volymjustering och en effektivisering motsvarande 2 500 tkr genomförs 2020.

Socialnämnden Budget 2019 (tkr)	Brutto -148 300	Intäkter 61 300
Indexuppräknings	-2 800	1 200
Effektivisering	1 500	
Volymjustering	1 000	
Politiska satsningar enligt nedanstående: <i>Stödinsatser för barn och ungdomar i riskzonen</i>	-200	
Budget 2020	-148 800	62 500

Förstärkningen av Socialnämnden med 200 tkr är dels för att ta fram kreativa verktyg och metoder för att arbeta förebyggande, genom tidiga insatser med uppsökande stöd till barn och vårdnadshavare innan barnen hamnar i riskzonen för droger och kriminalitet, dels för att stötta det

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

åtgärdande arbete som nämnden har påbörjat gällande ungdomar som redan befinner sig i riskzon för droger och kriminalitet. Dessa ungdomar ska erbjudas adekvata stödinsatser i deras hemmiljö. Socialtjänstens ansvar gällande barn och ungdomars skydd finns reglerat i både socialtjänstlagen och i lagen om vård av unga i vissa fall. En ofta förekommande konsekvens av den drogrelaterade problematiken är att den enskilde utvecklar en våldsproblematik som påverkar känslan av trygghet för tredje part. Förvaltningen har påbörjat ett utvecklingsarbete avseende utredningsmetoder och behandlingsmetoder med målet att fler ska vilja ta emot stöd för att kunna bryta sin kriminalitet.

Flyktingverksamhet

Enligt den nya bosättningslagen som gäller från den 1 mars 2016 är en kommun ”skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Regeringen har i oktober 2019 beslutat att Stockholms län under år 2020 ska ta emot 2208 nyanlända, vilket är 743 färre än under år 2019. För Österåkers kommun är mottagandet beräknat till 69 individer enligt Länsstyrelsens fördelning utifrån Migrationsverkets uppgifter.

För kommunen betyder minskningen att det är viktigt att en översyn görs löpande av befintliga, och eventuella planerade bostäder, för gruppen nyanlända. Socialnämnden behöver anpassa bostadsinnehavet till den lägre anvisningsnivån. Detta innebär att Socialnämnden har möjlighet att tillgodose ”socialt utsatta grupper” behov av bostad med nuvarande bostadsinnehav.

För flyktingar räknas index upp för både intäkter och kostnader med 2 procent. För flyktingar läggs som vanligt en budget som är i balans där intäkterna täcker kostnaderna i enlighet med antagna riktlinjer. Socialnämnden ska överföra medel till skolan för utbildningskostnader. Preliminärt har Socialnämnden beräknat summan till 4 000 tkr, men det kan komma att förändras under året.

Grundprincipen som gäller är att:

1. Utbildningskostnader för asylsökande finansieras genom bidrag från Migrationsverket (Utbildningsförvaltningen ansvarar för att söka bidrag för alla asylsökande).
2. Utbildningskostnader för elever som har PUT/TUT och som socialförvaltningen får schablonbidrag för, finansieras via socialförvaltningen.

Totalt uppgår flyktingbudgetens intäkter till 38 466 tkr och motsvarande kostnader finns i budgeten. Skillnaden jämfört med 2019 är att intäkterna för ensamkommande är lägre då färre ensamkommande kommit till landet.

Budget Flyktingar 2020	Ensamkommande	Nyanlända	Totalt flyktingar
Intäkter	9 870	28 596	38 466
Verksamhetens kostnader	-9 869	-28 596	-38 466
Personalkostnader	-2 199	-2 234	-4 432
Lokalkostnader	-1 100	0	-1 100
Kapitalkostnader	0	0	0
Köp av verksamhet	-4 381	-15 805	-20 186
Övriga kostnader	-2 190	-10 558	-12 748
Nettokostnad	0	0	0

14.7 Byggnadsnämnden

Nämnden hanterar frågor om bygglov, marklov, förhandsbesked, strandskyddsfrågor, bostadsanpassningsbidrag, samt tillsyn och övriga uppgifter inom byggnadsväsendet.

Byggnadsnämndens resultatmål för 2020 är:

- Nöjdheten med förvaltningens bemötande och tillgänglighet ska öka
- Ingen budgetavvikelse samt åtgärdsplan tas fram vid negativ budgetavvikelse
- Handläggning av bostadsanpassningsåtgärder ska även fortsatt i hög grad motsvara sökandes förväntningar
- Vid större byggprojekt ska byggherrar informeras om fördelar med miljösmarta val
- Styra nya bostäder och arbetsplatser till, i huvudsak, kollektivtrafiknära lägen

Volym Byggnadsnämnden

Verksamhet	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Bygglov						
Inkomna ärenden	1197	1400	1400	1500	1500	1500
Bruttokostnad per ärende	12 100	10 300	10 300	10300	10 300	10300
Bostadsanpassningbidrag						
Inkomna ärenden	264	340	340	340	340	340
Utbetalt bidrag per ände i genomsnitt (tkr)	11 500	13 500	13 500	13 500	13 500	13 500

Förändringar i lagar och förordningar under senare år har medfört väsentliga utökningar av kommunens uppgifter avseende bygglovverksamheten. Under de senaste åren har arbetet i mycket koncentrerats på att hitta och behålla effektiva arbetssätt i alla delar av verksamheterna, bland annat genom att utveckla en effektiv hantering av bygglovsfria åtgärder. Antalet bygglovsärenden bedöms även fortsättningsvis ligga på en hög nivå, dock med fluktuationer utifrån till exempel rådande konjunkturläge. Under hösten 2019 har konstaterats att antalet bygglovsärenden kommer att bli färre än förväntat under 2020. Nämnden ser inte någon minskning, utan snarare en ökning, av antalet tillsynsärenden.

Befolkningens åldersstruktur, med ett ökande antal äldre, bedöms fortsatt innebära ett högt antal ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Kostnaderna under de närmsta åren bedöms kvarstå på nuvarande nivåer med reservation för att enstaka ärenden i sällsynta fall kan medföra väldigt höga kostnader.

Förändring

Byggnadsnämndens nettoram för 2020 är 7 900 tkr. Fördelad på kostnader om 21 900 tkr samt intäkter om 14 000 tkr. Kostnader och intäkter har indexuppräknats med 2 procent vilket motsvarar 400 tkr på kostnadssidan och 300 tkr på intäktssidan.

Byggnadsnämnden	Brutto	Intäkter
Budget 2019 (tkr)	-21 500	13 700
Indexuppräkning	-400	300
Effektivisering	0	
Budget 2020	-21 900	14 000

14.8 Miljö- och hälsoskyddsnämnd

Nämnden ansvarar för tillsyn med stöd av miljöbalken, livsmedelslagen, alkohollagen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen, lag om foder och animaliska biprodukter, smittskyddslagen och tillhörande föreskrifter.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultatmål för 2020 är:

- Kundnöjdhet inom miljö- och hälsoskyddstillsyn samt avseende serveringstillstånd ska öka
- Ingen negativ avvikelse, ekonomi i balans
- Tillsyn i skolorna ska utföras vartannat år med syfte att uppnå en god miljö
- Tillsyn i äldreboenden och gruppboendestäder för personer med funktionsnedsättning ska utföras vart tredje respektive vart femte år med syfte att uppnå en god miljö
- Tillsyn utförs årligen i syfte att förhindra ordningsstörningar eller överservering på eller i anslutning till serveringsställen
- Livsmedelsbutiker och storkök som får kontroll under 2020 informeras om minskat matsvinn

- Information om luftkvalitet utförs i syfte att minska utsläppen av partiklar och skadliga ämnen.
- Tillsyn av de kommunala naturreservaten utförs vart tredje år med syfte att boende och verksamma i kommunen ska ha tillgång till natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet.
- Tillsyn av förorenade områden och byggnader genomförs i syfte att åstadkomma riskreducering för människors hälsa och miljön.
- Sprida information om risk för förekomst av skadliga ämnen i och begränsad tillgång av dricksvatten från enskilda brunnar.
- Tillsyn av avfall och masshantering i exploaterings- eller byggprojekt ska genomföras med syfte att skydda människors hälsa och miljön

Volymen Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Verksamhet	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Miljö- och hälsoskyddsnämnden						
Antal ansökn om enskilt avlopp	159	135	135	135	135	135
Antal ansökn om serveringstillstånd	19	25	25	25	25	25

I takt med att Österåker växer tillkommer fler skolor, förskolor, livsmedelsanläggningar och andra verksamheter där nämnden utövar tillsyn och kontroll, vilket bedöms medföra att behovet av resurser för tillsyn och kontroll inom detta område kommer att öka. Den nya kontrollförordningen och det nya riskklassningssystemet förväntas också påverka resursbehovet.

Förändring

Nettokostnad för 2020 uppgår till 8 750 tkr. Intäkterna uppgår till 5 500 tkr och kostnaderna till 14 250 tkr. På intäktssidan har en korrigerings om 100 tkr gjorts till följd av justeringar av taxor. Ramen har justerats upp med 300 tkr på kostnadssidan till följd av den allmänna prisutvecklingen. Inom ramen ska nämnden finna effektiviseringar motsvarande 100 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnamnden	Brutto	Intäkter
Budget 2019	-13 800	5 400
Indexuppräknig	-300	100
Effektivisering	100	
Politisk satsning, vattenprovtagning	-250	
Budget 2020	-14 250	5 500

14.9 Teknisk nämnd

Tekniska nämnden ansvarar för väg och trafik, kart och mät (inklusive samhällsbetalda resor), samt de delar av den strategiska planeringen som avser VA- och avfallsfrågor.

Resultatmålen för Teknisk nämnd för 2020 är:

- Nöjdheten med nämndens service och bemötande ska öka
- Tekniska nämndens delar inom Samhällsbyggnadsförvaltningen ska redovisa en ekonomi i balans
- Erbjudna attraktiva och tillgängliga offentliga miljöer
- Offentliga miljöer ska upplevas trygga för våra medborgare att vistas på
- Boende och verksamma i Österåkers kommun har en god tillgång till parker och natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Volym Teknisk nämnd

Verksamhet	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Väg och trafik						
Hanterade felanmälningar inom utsatt avtalstid	4000	4000	4000	4000	4000	4000
Hanterade felanmälningar inom utsatt avtalstid	n/a	90%	90%	95%	95%	95%
Antal tillgänglighetsåtgärder vattennära miljöer	2	2	2	2	2	2
Antal löpmeter ny gång- och cykelväg	5200	1500	1500	1500	1500	1500
Kart och mät						
Antal framtagna primärkartor	444	550	550	550	550	550
Antal framtagna nybyggnadskartor	82	110	110	110	110	110
Antal genomförda utstakningar	93	60	60	60	60	60
Antal genomförda lägeskontroller	77	60	60	60	60	60
Samhällsbetalda resor						
Antal beslut färdtjänst	537	600	600	600	600	600
Antal ärenden färdtjänst	147	160	160	160	160	160
Antal beslut skolskjuts	1 261	1 000	1 000	1000	1000	1000
Antal ärenden skolskjuts	n/a					
Trafik och tillgänglighet						
Inkomna ärenden trafik	250	250	250	250	250	250
Inkomna ärende parkeringstillstånd	200	200	200	200	200	200

Förändring

Nämndens nettokostnad för 2020 uppgår till 112 600 tkr. Intäkterna uppgår till 6 200 tkr och kostnaderna till 118 800 tkr. På intäktssidan har en korrigerings om 400 tkr gjorts till följd av justeringar av taxor (100 tkr) samt effektivisering (300 tkr). En indexuppräknings har gjorts med 2 200 tkr. Nämnden kompenseras med 2 000 tkr för den prisökning som skett för samhällsbetalda resor i och med nytt avtal som trädde i kraft den 1 juli 2019.

Teknisk nämnd Budget 2019 (tkr)	Brutto -114 600	Intäkter 5 800
Indexuppräknings	-2 200	100
Effektivisering		300
Politisk satsning, prisökning samhällsbetalda resor	-2 000	
Budget 2020	-118 800	6 200

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Investeringsprojekt 2020**BUDGET**

Projekt - 2020 (tkr)	BUDGET		Netto- avikelse
	Utgifter Budget	Inkomster Budget	
Attraktiv offentlig plats & skärgård	-25 420	0	-25 420
Bryggör	-300		-300
Järnvägsparken	-6 070		-6 070
Norrgårdshöjden, aktivitetspark	-1 000		-1 000
Slussen, vattenreglering och slussportar, fiskvandringssvåg	-12 800		-12 800
Trygghetsåtgärder - Effektbelysning och gångtunnlar	-1 200		-1 200
Tråsättra - Grannskapspark, fd. Bergsstättraskolan	-500		-500
Åkers kanal Stadspark (exkl. fiskvandring och slussen)	-1 000		-1 000
Åtgärder enl. parkprogram, samt re-investeringar	-1 000		-1 000
Åtgärder enl. program för offentlig miljö, samt re-investeringar	-350		-350
Åtgärder enl. trädplan samt re-investeringar	-1 200		-1 200
Stadsutveckling /Trafikplan	-20 010	13 300	-6 710
Järnvägsbro Rallarvägen - planskild korsning	-15 510	13 000	-2 510
Kollektivtrafikåtgärder	-2 000	300	-1 700
Åkersberga station	-2 500		-2 500
Reinvestering, gator och vägar	-26 950	0	-26 950
Belysning - gator och vägar	-3 450		-3 450
Säbybron	-20 000		-20 000
Underhåll - broar och tunnlar	-3 500		-3 500
Trafikåtgärder	-10 000	1 400	-8 600
Vitfärvägen DP fd. Bergsstättraskolan (inkl. G-anslutning buss)	-1 500		-1 500
Söralidsvägen etp 3 (Björkhagsv. till Sörav.)	-500		-500
Söralidsvägen etp 2 Favoriten (Sörav. till Svartfärv.)	-1 000		-1 000
Trafiksäkerhetsåtgärder och åtgärder vid skolor	-7 000	1 400	-5 600
			0
Beläggningsåtgärder	-7 170	0	-7 170
Beläggningsåtgärder	-7 170		-7 170
Gång och cykelvägar (säkra skolvägar, arbetspendling, rekreation)	-20 100	3 500	-16 600

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

Brännbacken GC-väg	-1 000		-1 000
Cykelåtgärder - GC-nätet inkl. prioriterade huvudstråk	-5 000	1 500	-3 500
Margretelundsvägen etp 2 (Gröndalsv-Gårdslötsv) (2) 1,2 km	-8 000	2 000	-6 000
Margretelundsvägen etp 3 (Gårdslötsv-Flaxenviksv) (3) 0,8 km	-1 000		-1 000
Margretelundsvägen etp 3 (Flaxenviksv. - Härbackav.) (4) 0,9 km	-1 000		-1 000
Svinningevägen GC (Valsättrav-TRVs GC)	-100		-100
Söralidsvägen, Favoriten	-4 000		-4 000
			0
Kultur & Fritid	-7 850	0	-7 850
Badplatser - Reinvestering	-50		-50
Domarudden friluftsgård, avlopp	-500		-500
Fornminnesområden, restaurering och informationsarbete	-600		-600
Konst i offentlig miljö	-600		-600
Ny och re-investering idrottsanläggningar inkl. konstgräs	-5 000		-5 000
Ridstigar med belysning	-500		-500
Skate-, cykel- och ungdomspark	-300		-300
Tingshuset Norrö	-100		-100
Biskopstuna	-200		-200
Miljöåtgärder	-2 000	0	-2 000
Naturresevat Näs och Täljö	-2 000		-2 000
Fiskvandringväg			0
Digitala kartor	-2 700	0	-2 700
Övrigt	0	0	0
Totalt inom Teknisk nämnd	-122 200	18 200	-104 000

14.10 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen (KS) är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling av verksamheter och ekonomi.

Kommunstyrelsen leder, samordnar, stödjer och följer upp. Kommunstyrelsen är organisatoriskt indelad i två områden; Kommunstyrelsens förvaltning (KSF) och del av samhällsbyggnadsförvaltningen (SBF-KS). I Kommunstyrelsens förvaltning ingår stöd- och ledningsfunktioner (ekonomiavdelning, näringslivsavdelning, avdelningen för administration och juridik, kommunikationsavdelningen, HR-avdelningen och digitaliseringsavdelningen) som finansieras av förvaltningarna och organiseras under Kommunstyrelsen.

Från och med 1 januari 2020 tillhör Överförmyndarenheten Kommunstyrelsens förvaltning. Överförmyndaren har tillsyn över att ställföreträdare (goda män/förvaltare) använder huvudmannens medel till dennes nytta och att tillgångarna placeras tryggt.

Kommunstyrelsens resultatmål är att bidra till att KF:s inriktningsmål uppnås och redovisas enligt två följande delar

Kommunstyrelsens resultatmål inom kommunstyrelsens förvaltning är:

- Nöjdheten med service och bemötande ska öka
- Kommunen ska uppnå de finansiella målen
- Kommunstyrelsen har en budget i balans
- Prognossäkerheten i kommunen ska öka (i förhållande till 2018)
- Stödja och leda produktionsförvaltningens och utbildningsförvaltningens chefer att skapa välmående och attraktiva arbetsplatser
- Stödja och leda produktionsförvaltningens och socialförvaltningens chefer att skapa välmående och attraktiva arbetsplatser
- Beredskapsarbetet i Österåker ska hålla en fortsatt hög kvalitet och förmågan hos organisationen att hantera en allvarlig eller extraordinär händelse ska vara säkrad
- Den upplevda tryggheten i kommunen ska öka
- Andelen digitala nämndshandlingar ska öka
- Fler invånare ska kunna arbeta i Österåker
- Nyanlända som anvisas till Österåker ska ges förutsättningar för att snabbt komma i egen försörjning
- Arbetsmarknaden i Österåkers Kommun ska växa i enlighet med STONO:s vision: antalet arbetstillfällen i kommunen öka med 7000 mellan 2010 och 2040

Kommunstyrelsens resultatmål inom samhällsbyggnadsförvaltningen är:

- Nöjdheten med förvaltningens service och bemötande ska öka
- Samhällsbyggnadsförvaltningens delar inom Kommunstyrelsen ska redovisa en ekonomi i balans
- God planberedskap för skolverksamhet utifrån behov
- Sjöar, vattendrag och kustvatten ska ha en god ekologisk och kemisk status
- Boende och verksamma i Österåkers kommun har en god tillgång till parker och natur och ett varierat utbud av grönområden av god kvalitet
- I tätorten ska gång-, cykel och kollektivtrafik prioriteras i kommunens planering
- Dagvattenhantering ska vara säker och innehållet av föroreningarna i dagvattnet ska fortsätta att minska
- Utbyggnaden i skärgården sker på ett varsamt sätt som tillgängliggör kusten och bevarar natur- och kulturvärden
- Detaljplaner lyfts för antagande med ett innehåll av bostäder som minst motsvarar bostadsförsörjningsplanens mål
- Bebyggelseutvecklingen ska prioriteras i områden nära kollektivtrafik, VA-områden och service.
- Antalet bostäder i laga kraftvunna detaljplaner uppfyller minst bostadsförsörjningsplanens mål
- Planering av nya områden ska främja ett hållbart byggande
- God planberedskap för verksamhetsmark utifrån behov

Volym inom SBF-KS

Verksamhet	Utfall 2018	Budget 2019	Prognos 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022
Planläggning						
Antal planbesked	2	6	3	5	5	5
Antal antagna planer	4	22	3	10	10	10
Antal lagakraftvunna planer	3	9	5	10	10	10

Förändringar

Nettobudgetramen för Kommunstyrelsen uppgår till 91 670 tkr. Investeringsbudgeten för Kommunstyrelsen uppgår för år 2020 till 8 000 tkr, varav 4000 tkr är direkt hänförliga till digitaliseringsavdelningens verksamhetsområde och 4 000 tkr till Produktionsutskottets verksamhetsområden.

Kommunstyrelsen	Brutto	Intäkter
Budget 2019	-176 700	92 400
Indexuppräkning	-3500	1850
Effektivisering	6200	-2500
Volymjustering (överförmyndare, servicecenter)	-6350	2180
Politisk satsning utredningar SBF-KS	-1000	
Politisk satsning utvecklingsmedel kommundirektör	-1000	
Politisk satsning. Forsättning av miljöbidrag	-250	
Politiska satsningar enligt nedanstående:	-3 000	
<i>Trygghet i Åkersberga centrum</i>		
<i>Fortsatt digitalisering</i>		
<i>Arbetsmarknadsprojekt för nyanlända</i>		
<i>IOP-projekt kring integration</i>		
<i>Medlemskap i Svenska cykelstäder</i>		
Budget 2020	-185 600	93 930

5 500 tkr har gjort i politiska satsningar på KS inför år 2020, varav 1 000 tkr är utvecklingsmedel för Kommundirektören, 1 000 tkr för utredningar inom SBF-KS, samt förlängning av miljöbidraget till 2020.

Österåkers kommun är en utvecklingskommun i Stockholmsregionen och efterfrågan på planeringsinsatser kommer att fortsätta öka för att tillgodose behovet av bostäder, arbetsplatser, idrottsanläggningar, skolor med mera. Behovet av både strategisk planering samt efterföljande detaljplaneläggning är stort och ökar i takt med den expansiva utvecklingen. Även behovet av handläggning av planbesked kommer troligen att öka stadigt. Utbyggnadstakt och prioriteringsordning av projekt har angetts bland annat i nya översiktsplanen, vilken ska efterföljas av program och detaljplaneläggning. Utredningar och efterföljande planläggning av de i översiktsplanen föreslagna utvecklingsområdena behöver prioriteras de närmsta åren för att säkerställa kommunens mål i översiktsplanen, och med Sverigeförhandlingen ökar behovet av programarbeten och detaljplaneläggning ännu mer. Politiken förstärker därför SBF-KS med 1000 tkr för att möjliggöra ökat antal utredningar. En politisk satsning görs även för att kommunen ska kunna bli medlem i Svenska cykelstäder, som är en förening bestående av kommuner, regioner och organisationer som målmedvetet arbetar för ökad och säkrare cykling.

Österåkers kommun
Ekonomiavdelningen
Magnus Bengtsson

2019-11-12

I Österåkers kommun finns möjlighet för föreningar och organisationer att ansöka om miljöbidrag. Syftet med bidraget är att stödja de föreningar och organisationer som vill arbeta för åtgärder som skapar en bättre miljö och hållbar utveckling i linje med Österåkers lokala miljömål. Kommunstyrelsen förstärks med 250 tkr för att kunna dela ut miljöbidrag även under 2020.

Trygghetsarbetet fortsätter att vara en högt prioriterad fråga och särskilt tryggheten kring centrum måste förstärkas. Platssamverkan är en metod som genom både internationell och nationell forskning har visats sig vara effektivt. Samverkan sker med vaktbolag, näringsliv, fastighetsbolag, boende, civilsamhället etcetera. Arbetet och åtgärdsförslag kommer vara en del i den nya planen för centrum. Ordningsvakter och sociala rondering förstärks under hela året. Kommunstyrelsen får därför i uppdrag att fortsätta att arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande med tryggheten i centrumområdet tillsammans med andra förvaltningar, myndigheter och civilsamhälle.

På nationell nivå har flera förändringar i regler och lagar påverkat kommunen gällande frågor som rör integration och sysselsättning. Bland annat fattades beslut om att dra in de så kallade extratjänsterna som möjliggjorde för offentlig förvaltning att på ett enkelt sätt skapa arbetstillfällen för nyanlända och andra som står långt från arbetsmarknaden. Även arbetsförmedlingens omstrukturering kan komma att påverka kommunernas framtida ansvar. Här är det viktigt att kommunen fortsätter det systematiska arbetet med nyanländas etablering på arbetsmarknaden som redan har påbörjats i Österåker och att man fortsätter att se över hur man kan hitta nya vägar för samverkan. Exempelvis fortsätta att vidareutveckla de lokala jobbspåren med målet att de ska vara en naturlig del av etableringsprogrammet samt som insats för personer i jobb- och utvecklingsgarantin.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om att anta rutiner för *Idéburet Offentligt Partnerskap* (IOP). Inom flera områden vore det önskvärt med en mer strategisk samverkan med det lokala civilsamhället. Integration är ett område där kommunen bör verka för en samverkan med civilsamhället. En särskild satsning genomförs därför för att stimulera ett sådant arbete.

Ett av verktygen för att klara det framtida välfärdsuppdraget för kommunerna är digitalisering. Digitalisering ger en möjlighet att möta en stark befolkningsutveckling, sänka kostnadsnivån och höja kvaliteten i välfärdstjänsterna. Därför ska den IT-strategi som Kommunfullmäktige beslutade om 2010 ska uppdateras 2020 till en digitaliseringsstrategi. En politisk satsning görs för att prioritera det fortsatt viktiga arbetet med utveckling av e-tjänster, robotisering och processkartläggning/processutveckling med syfte att effektivisera och höja kvaliteten på tjänsterna.